

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Teologická fakulta

Katedra praktické teologie

Diplomová práce

SOCIÁLNĚ - PSYCHOLOGICKÉ ASPEKTY GAY PARTNERSTVÍ

Vedoucí práce: Mgr. Markéta Elichová, Ph.D.

Autor práce: Bc. Petra Obstová

Studijní obor: Etika v sociální práci

Forma studia: Prezenční

Ročník: Druhý

2012

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění, souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce.

Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

19. března 2012

Děkuji vedoucí diplomové práce Mgr. Markétě Elichové, Ph.D. za cenné rady,
připomínky a metodické vedení práce.

Velké poděkování patří také osloveným respondentům, bez jejichž příspěví by tato
práce nemohla vzniknout.

Obsah

ÚVOD	5
1 HOMOSEXUALITA V POSTOJÍCH SPOLEČNOSTI.....	7
1.1 Vnímání homosexuality českou majoritní společností.....	7
1.2 Celkové postoje vnímání homosexuality společností.....	9
1.3 Postoje rodičů k homosexualitě jejich dítěte	12
2 TEORIE O VZNIKU HOMOSEXUALITY.....	14
2.1 Biologický fakt.....	16
2.2 Vývoj pohlavní role	17
3 PARTNERSTVÍ HOMOSEXUÁLŮ.....	19
3.1 Nejčastější místa k seznamování	21
3.2 Co vyžaduje partnerství a dlouhodobý vztah.....	22
3.3 Vlastnosti ideálního partnera.....	23
3.4 Udržení pevného vztahu	25
4 PARTNERSTVÍ A RODINNÉ FUNGOVÁNÍ.....	27
4.1 Podoba klasického homosexuálního vztahu	27
4.2 Společné soužití homosexuálů.....	28
4.3 Cyklus rodinného života	29
4.4 Vývojové vlivy na životní cyklus rodiny.....	30
4.5 Partnerské krize.....	30
5 RODINA HOMOSEXUÁLŮ	32
5.1 Vytváření nové rodiny	32
5.2 Možnost adopce homosexuály.....	34
6 VÝVOJOVÁ PSYCHOLOGIE	35
6.1 Časná dospělost.....	36
7 METODIKA VÝZKUMNÉ ČÁSTI.....	37
7.1 Sběr dat	37
7.2 Výzkumný soubor.....	38
8 VÝSLEDKY	39
9 SHRNUTÍ VÝSLEDKŮ A DISKUZE	53
ZÁVĚR	67
Seznam použité literatury.....	69
Seznam zkratk	73
Seznam příloh.....	74
Přílohy.....	75
Abstrakt	78
Abstract	79

ÚVOD

Pro svou práci jsem si vybrala téma homosexuálního partnerství. Toto téma jsem si vybrala proto, že se toto téma na odborné úrovni neřeší. Celkově se o homosexualitě sice mluví, ale o homosexuálním partnerství se mluví minimálně. Pro mnoho lidí je toto téma jedno velké tabu. O tomto druhu partnerství lidé nemluví, protože je to něco, co společnost nepřijímá. Lidé si pomalu zvykají na homosexualitu obecně, ale homosexuální partnerství je pro ně něco, co vidět nechtějí. A právě proto jsem si toto téma vybrala já. Zajímají mě témata, která jsou pro většinu společnosti tabu. A tím homosexuální partnerství je. Myslím si, že je to téma velice zajímavé a stojí za to ho prozkoumat. Stojí za to zjistit, jak hodně se předsudky naší společnosti shodují s realitou, která může být úplně jiná.

Touto prací bych chtěla rozvést hlubší diskuzi na toto téma. Myslím si, že by se o něm mluvit mělo. Celou práci budu stavět na faktu, že homosexualita je vrozená a nikdo ji nemůže ovlivnit. Je to prostě biologický fakt, který ať chceme nebo ne, musíme akceptovat.

Cílem mé práce je zmapovat problematiku homosexuálního partnerství. S jakými těžkostmi se homosexuálové potýkali na začátku zjištění své orientace a jestli se někdy pokusili mít vztah s dívkou, jak se s jejich zaměřením vyrovnala rodina, jak vypadal jejich první vážný vztah, jestli mají v partnerství rozdělené role, jestli je v jejich vztahu někdo dominantnější a proč, jak obvykle řeší konflikty ve vztahu, jaké mají plány do budoucnosti, jak se běžně seznamují a jestli mají nějaký ideál vztahu i partnera. Stručně by se to dalo shrnout, jak homosexuální partnerství vypadá oproti častějšímu heterosexuálnímu partnerství. Cílem mé práce bude prozkoumat všechny zmiňované okruhy homosexuálního partnerství. Chtěla bych totiž o tomto druhu soužití zjistit co nejvíce.

Práce má dvě části. Část teoretickou a výzkumnou. Teoretická část se věnuje postojům společnosti na homosexualitu. Jak se společnost k tomuto problému staví, jak na něj přihlíží, včetně české majoritní společnosti a včetně pohledu rodičů na tuto problematiku. Dále práce zahrnuje i názory na vznik homosexuality, kde nejdůležitější pro mě je teorie genetická, která potvrzuje nevyvratitelný biologický fakt vzniku homosexuality. Zaměřuji se také na partnerství homosexuálů. Jak takové partnerství vypadá a jak vlastně vzniká, jaké mají homosexuální partneři možnosti. Jak vypadá

vztah homosexuálního páru, a jaké mají vlastně možnosti k seznamování. Další kapitolu věnuji rodině homosexuálních jedinců. Protože i rodiny se toto téma přímo dotýká. Takže následující kapitola je o rodinném fungování homosexuálů. Je o tom, s jakými nástrahami partneři procházejí při vytváření vlastní rodiny.

Základními zdroji pro teoretickou část jsou knihy o homosexuálech, partnerství a rodině. Vycházím z toho, že většina homosexuálů vyrůstala v tradiční heterosexuální rodině, proto knihy o rodině.

Svoji výzkumnou část opírám o část teoretickou. Výzkumem se snažím zmapovat, jak vlastně partnerství homosexuálů probíhá, a naplnit tak cíl mé práce.

Pro svůj výzkum používám kvalitativní výzkum pomocí polostrukturovaných rozhovorů. Ty jsou pro zpracování mého problému nejvhodnější. Celá práce je zaměřena pouze na homosexuální muže jedné věkové kategorie. Pro můj výzkum je také důležité, aby tito muži žili momentálně v partnerství. Výzkum soustředím také jen na Strakonice. Strakonice jsem si vybrala proto, protože v tomto městě bydlím a mě osobně zajímá, jak je to s možnostmi v tomto městě. Také proto bych chtěla využít metodu Snowball sampling, nebo-li metodu Sněhové koule. Díky této metodě mohu dobře prozkoumat právě toto jedno město a vyčerpám tak možnosti výzkumu.

Na závěr vyhodnocuji výsledky výzkumu. Do práce zahrnuji i rozsáhlou diskuzi, kde porovnávám výsledky výzkumu s teorií.

1 HOMOSEXUALITA V POSTOJÍCH SPOLEČNOSTI

Mužská homosexualita znamená převažující sexuální a citovou náklonnost mužů k osobám stejného pohlaví. V současnosti se výrazně využívá slovo gay, které původně znamenalo „rozjařený, veselý“. V psychologicko-sexuologickém smyslu znamená sexuální orientace homosexuálů výlučnou, celoživotní a trvalou náklonnost k mužům. Často se homosexuální jedinci bojí vyčlenění ze společnosti, mohou proto svoji orientaci skrývat a snažit se žít jako heterosexuálové. Tento rozpor identity bývá častý.¹

Po tisíce let byli homosexuálové pronásledováni. V posledních letech se začala situace měnit. Začala se zvyšovat homosexuální občanská a sociální práva. Ale i přes tento pokrok utrpělo homosexuální hnutí v posledních letech tvrdou porážku. V poslední době se začal veřejně šířit strach z přenosu viru HIV. A tento strach má, oproti jiným právům homosexuálů, zvýšenou odolnost.²

Dle Rottera je pro homosexuálního (též homofilního) člověka téměř nemožné, aby navázal emocionálně silný vztah k partnerovi druhého pohlaví. Toto není ničím podivným, protože vloha člověka není nikdy jednoznačně zaměřena jen na druhé pohlaví, ale sjednocuje v sobě mužské a ženské prvky. Proto tato vloha nalézá uspokojení nejen ve vztahu k druhému pohlaví, ale i k partnerovi stejného pohlaví. Náklonnost k druhému pohlaví může být z různých důvodů blokována. Homosexualita se tak často objevuje ve společnostech stejného pohlaví, např. ve věznicích, výchovných zařízeních nebo v armádě. Homosexuální fázi projdou někdy i někteří mladiství v průběhu svého pubertálního vývoje. Je to ale vývojové stádium, v němž se mladý člověk snaží osvobodit ze závislosti rodičů a rodiny, ještě ale není ve stavu, aby navázal zralé mezilidské vztahy.³

1.1 Vnímání homosexuality českou majoritní společností

Česká republika patří k nejliberálnějším zemím ve vnímání homosexuality. Za námi je dokonce i Amerika, Velká Británie, Německo, či Francie. Až padesát procent

¹ Srov. BAŠTECKÁ, B. (ed.) *Psychologická encyklopedie. Aplikovaná psychologie*. 1. vydání. Praha: Portál, 2009. s. 118 – 119. ISBN 978-80-7367-470-0.

² Srov. SHAINBERG, B. *Dimensions of human sexuality*. 4. edition. United States of America: WCB/McGraw-Hill, 1994. s. 387. ISBN 0-697-12602.1.

³ ROTTER, H. *Sexualita a křesťanská morálka*. Praha: Vyšehrad, 2003. s. 95 – 96. ISBN 80-7021-669-7.

Američanů je proti homosexualitě, u nás je to jen šest procent obyvatelstva. Homosexuální styk v Americe dodnes zůstává v několika státech dokonce trestným činem. Uznáváme světové homosexuály, jako například Freddieho Mercuryho a Eltona Johna, ale i třeba Martinu Navrátilovou. Otázkou je, zda je česká rodina tolerantní ve chvíli, kdy homosexualitu přizná jejich potomek. Pro většinu dětí je těžké říct svým rodičům o jejich orientaci.⁴

Doktor Radim Uzel o současném stavu vědomí o homosexualitě tvrdí, že v posledních letech se o tomto fenoménu hovoří pouze v souvislosti s nemocí AIDS. Ale nějaké důkladné a přístupné dílo o homosexualitě zatím stále neexistuje. A to se podle něj tvrdí, že problémem dneška je spíše přemíra informací, než jejich nedostatek. Radim Uzel si myslí, že v naší republice je asi jeden milion homosexuálů. A to ne, že by všichni byli sami homosexuálně orientovaní, ale mají někoho takto zaměřeného mezi nejbližšími příbuznými. Asi třista tisíc je u nás gayů. K tomu milionu se dojde tak, že všichni gayové mají rodiče, kteří jsou do této problematiky, prostřednictvím svého dítěte, vtaženi. A to ještě mnozí uzavírají heterosexuální sňatky.⁵

Objevovaly se dokonce názory, jak se dá homosexualitu léčit jako nemoc a jako nemoc se také léčit musí. Zprvu se léčila pouze hormonálně. Vycházelo se z výzkumu, že pokud se takovému muži budou podávat hormony, jeho jednání se změní. Pokud nezabraly hormony, tak převládaly názory, že se musí jeho homosexuální varlata nahradit varlata heterosexuálními. Velmi často tak docházelo k transplantacím, které nikam nevedly. Ve většině případů totiž tělo nová varlata nepřijalo. Byly zde i další názory, jak homosexualitu vyléčit. Mezi další teorie patřila představa, že se homosexualitě lze naučit. Takže další metodou, jak tuto nemoc léčit, byla například metoda budící odpor. V této metodě se lékaři snažili u pacientů vyvolávat nepříjemné asociace spojené s homosexuálními prožitky. Současně jim byl podáván lék povzbuzující zvracení, nebo jim byl do těla puštěn bolestivý elektrický proud. Za následek to mělo jen to, že jedinci zvraceli v přítomnosti svého lékaře, ale homosexuální styky mezi sebou prováděli dále. Mezi další metody patřila i intoxikace LSD. Tato teorie spočívala v představě, že příjemné zážitky, vyvolávající vliv této drogy, mohou nahradit ty nepříjemné, které jedinec zažil v dětství a tím vlastně homosexualitu vytěsnil. Tato metoda u nás byla zastavena, když se přišlo na to, že vliv

⁴ ŠMERGLOVÁ, M. *Mami, tati, nelekejte se! Jsem homosexuál!*. Bazi [online]. ©1998 - 2012 [cit. 2012-01-11]. Dostupné z: <http://www.bazi.cz/homosexualita/mami-tati-nelekejte-se-jsem-homosexual.html>

⁵ Srov.: UZEL, R. *Mýty a pověry v sexu*. 1. vydání. Praha: Práce, 1990.s. 106 – 119.ISBN 80-208-0936-8.

této drogy může mít za následek duševní poruchy. Mezi poslední známé náhledy na homosexualitu patřil i postoj, že se dá homosexualitu léčit chirurgicky. V některých případech se to dokonce i podařilo. Tato metoda byla ale natolik nebezpečná, že byly často poškozeny mozkové funkce. Za následek to mělo nemalou úmrtnost. U nás se neurochirurgie, jako jedna z možností léčby, nikdy nepoužívala.⁶

Podle Pondělíčkové mají homosexuální muži velkou tendenci k sexuální promiskuitě. Jako důkaz používá tvrzení, že toto chování je podmíněné tím, že jde o dva muže. A muži jsou biologicky disponováni k větší sexuální aktivitě a tudíž k promiskuitě. Zároveň ale také tvrdí, že naše společnost stále trpí předsudky vůči homosexualitě a nemá k ní správný chápající vztah. Homosexuální dvojice se dnes už k sobě začínají hlásit, pokud mohou, tak spolu i bydlí, ale také se tvoří zájmové skupiny, kde se homosexuální jedinci potkávají a podporují se. Celkově se kultura homosexuálních vztahů v dnešní době zlepšila, a je správné, že homosexuální menšina projevuje i určitou soudržnost.⁷

1.2 Celkové postoje vnímání homosexuality společnosti

Okolí v dnešní době se snaží být tolerantní k homosexuálním párům. Tolerance však upadá tehdy, když se tohoto páru týká rodičovství. Veřejnost se pak vůči tomuto páru chová většinou pobouřeně, rozhořčeně a s nepochopením. Výzkumy však ukázaly, že nebývá žádný rozdíl ve výchově dětí homosexuálním nebo heterosexuálním párem.⁸

Mýty, týkající se homosexuality, které se v naší společnosti stále objevují, jsou například, že většina homosexuálních mužů se projevuje feminně, většina homosexuálních párů zastává tradiční rozdělení rolí na mužskou a ženskou, všichni homosexuální muži jsou promiskuitní, většina homosexuálních jedinců je ze své orientace nešťastná a hledá terapii, aby se vrátila k heterosexualitě, homosexualita je nepřirozená, protože se nevyskytuje u jiných živočišných druhů, homosexuální jedinec se identifikuje podle vnějších projevů a způsobů chování.⁹

⁶ *Léčení homosexuality*. 004 [online]. 18. 7. 2005, © 2001 - 2012 [cit. 2012-02-16]. ISSN 1214-4452. Dostupné z: <http://www.004.cz/leceni-homosexuality>

⁷ Srov. PONDĚLÍČKOVÁ, J. *O sexualitě a partnerských vztazích*. 1. vydání. Praha: Galén, 2005. s. 153 – 155. ISBN 80-7262-323-0.

⁸ Srov. SOBOTKOVÁ, I. *Psychologie rodiny*. 1. vydání. Praha: Portál, 2001. s. 148 – 150. ISBN 80-7178-559-8.

⁹ Tamtéž, s. 151.

Dříve byly znaky maskulinity a femininity chápány spíše jako stereotypy v lidské mysli, než skutečné lidské charakteristiky. Objevil se souhlas s tím, že gender nezahrnuje žádné základní osobnostní znaky, ale spíše jde o sociální konstrukt vytvořený a udržovaný stereotypními názory. Podle tohoto názoru vznikají rozdíly mezi pohlavími především podle názorů o genderu. Genderové rozdíly se posilují patriarchálním typem heterosexuální společnosti. Gender představuje něco, co způsobuje společnost, a ne něco, s čím se rodíme. Proto, aby mohl být výzkum znaků maskulinity a femininity v pořádku, pak musí být složky genderu sjednocené. Lidé v dějinách času vykazovali jednotné vzorce chování, pak výzkumy vycházejí. Ale podle mnoha novodobých výzkumů, zabývajících se gender, se lidé nechovají jednotně maskulinně nebo femininně.¹⁰

Pro homosexuálně zaměřeného člověka je důležitým mezníkem v životě coming out. To je období, kdy člověk začíná vnímat svou individualitu, a tedy i svou sexualitu. Prožívá to každý člověk, ať je jakkoliv orientovaný. Období uvědomování si svého vlastního já začíná v pubertě, nebo u někoho v adolescenci. Někdy může ale z různých důvodů začít až uprostřed života. Lidé někdy převezmou tradiční vzorce chování, a teprve v další fázi života se ptají, jestli tento život odpovídá jejich cítění. Homosexuál zápasící s coming outem je často sám ze sebe zklamán. Okolí se i dnes staví k homosexualitě s předsudky a odmítáním, to může být jednou z příčin komplikovaného sebepojetí homosexuálů.¹¹

Tradiční pohled na rodinu vychází z heterosexuální normy, kde jako rodina je chápán manželský pár muže a ženy, kteří spolu vychovávají své děti. Tento pohled rodiny dnes už ale tak nefunguje. V dnešní době je běžná i rodina s adoptovaným dítětem, rodiny s jedním rodičem, bezdětní manželé, ale i homosexuální rodiny. Autor nevidí problém v tom, pokud v dnešní době považujeme za rodinu heterosexuální pár vychovávající děti, tak proč bychom nemohli za rodinu považovat i pár homosexuální.¹²

Ve společnosti stále převládá postoj genderových stereotypů. Ty můžeme definovat jako tradiční a diskriminační představy o typicky mužských (či ženských) vlastnostech a o rolích a pozici ve společnosti. Typický muž je považován za odvážného

¹⁰ Srov. LIPPA, R. *Pohlaví – příroda a výchova*. 1. vydání. Praha: Academia, 2009. s. 106 – 107. ISBN 978-80-200-1719-2.

¹¹ Srov.: JANOŠOVÁ, P. *Homosexualita v názorech současné společnosti*. 1. vydání. Praha: Karolinum, 2000. s. 20 – 23. ISBN 80-7184-954-5.

¹² Srov.: JOJÁRT, P. *Triangel: homosexualita-spoločnosť-politika. Gejské a lesbické rodiny na prahu 21. storočia*. 1. vydání. Bratislava: Prvé lesbické združenie Miseion, 2007. s. 65 – 74. ISBN 978-80-969704-9-0.

a zručného, je společenský a není zdaleka tak agresivní, jak se o něm říká. Stejně je na tom s parádivostí a hádavostí, dnešní typický muž dbá na svůj vzhled. Typický muž není zdaleka tak citlivý jako žena.¹³

Nejtolerantnější ze všech teoretiků homosexuality je Freud. Ten neustále dokazoval, že kdokoliv může mít za sexuální objekt osobu stejného pohlaví, stejně jako osobu opačného pohlaví. Svoji teorii libida dělí mezi objekty obou pohlaví. Freud bude obhajovat přirozený a nepatologický aspekt homosexuality a bude stát proti názorům o „třetím pohlaví“ a jimi podobným. Freud dokonce tvrdil, že heterosexuality není o nic méně problematická než homosexualita. Mezi jeho další názory patří i ten, že homosexualitě jsme v určité fázi vystaven každý. Buďto ji nějakým způsobem vyzkoušíme, nebo se jí odmítavě bráníme.¹⁴

I v případech, kdy lidé homosexualitu tolerují, považují ji za něco, co se nemá prezentovat na veřejnosti. Homosexualita je, ještě stále v názorech naší společnosti, pouze soukromou preferencí, která nemá být dávana najevo, aby nebyly zpochybněny instituce spojené s heterosexuality. Za neslušné se ještě stále považuje to, pokud muž na veřejnosti ukazuje, že je gay. Ale projevovat se jako heterosexuál se považuje za natolik normální, že si toho už lidé ani nevšimají. I když i homosexuálům patří základní lidská práva, nepovažují se za členy veřejného prostoru, pokud se v něm chovají homosexuálně. Podle veřejnosti na ulici muž líbající jiného muže nepatří. Aniž by si to lidé uvědomovali, nejde také o orientaci, ale jde o to, že se lidé bojí, že by přišli o své výlučné heterosexuální normy ve veřejném prostoru. Lidé se bojí ztráty monopolu. A právě v tomto smyslu můžeme heterosexuální instituce považovat za dominantní sociální instituci naší současné společnosti.¹⁵

Podle LaGarda Smítne se homosexuálové často přirovnávají k černošům a slabšímu pohlaví. Ale když tyto dvě skupiny srovnáme, vidíme hned jeden rozdíl. Ten rozdíl je v tom, že černoši i ženy nebyli nikdy diskriminováni pro to, co dělají, ale pro to, kým jsou. Situaci homosexuálů nemění ani zvolený termín „orientace“, který vyznívá jako status. Protože to, proti čemu se věrnost po staletí stavěla, nebyla

¹³ HARNACHOVÁ, M. *Genderové stereotypy* [online]. Socioweb, 3. 6.2010, © 2005 [cit. 2012-02-20]. Dostupné z: <http://www.socioweb.cz/index.php?disp=temata&shw=352&lst=120>

¹⁴ Srov. BADINTEROVÁ, E. *XY. O mužské identitě*. 1. vydání. Praha: Paseka, 2005. s. 104. ISBN 80-7185-727-0.

¹⁵ Srov. FAFEJTA, M. *Úvod do sociologie pohlaví a sexuality*. Věrovany: Nakladatelství Jana Piszkievicze, 2004. s. 80 – 81. ISBN 80-86768-06-6.

„orientace“, ale jednání. Toto pro vždy zůstane největším problémem pro homosexuály.¹⁶

1.3 Postoje rodičů k homosexualitě jejich dítěte

Homosexuálové cítí, že jejich rodiče by pravdu nepřijali a nechtějí riskovat odvržením. Mužská homosexualita je společensky méně akceptovaná, takže přijmout synovu homosexualitu je těžší pro otce, než pro matku. Ženy jsou v tomto směru citlivější. I rodiče se faktem, že jejich dítě je homosexuálně orientováno, mohou cítit ohrožení, mohou cítit ohrožení svého společenského postavení. Většina lidí právě homosexualitu přijímá bez problémů až do té doby, než se jich nějak nezačne přímo týkat.¹⁷

Homosexuální menšina nese stigma odlišné sociální skupiny. Často se u nich vyskytují pocity sociální izolace, což vede ke sdružování větších, stejně zaměřených skupin společenství. Zvláštní je, že na rozdíl od jiných stigmatizovaných skupin (například etnických) nejsou členové této skupiny na první pohled poznat. Na rozdíl od dětí z rodin etnicky odlišných, kde se stejné problémy týkají dětí i jejich rodičů, mají homosexuální děti zpravidla heterosexuální rodiče. Nemají tudíž v rodině nikoho, kdo by jim pomohl pochopit co se děje, jejich menšinový status.¹⁸

Rodiče mohou být při vyrovnání se s tímto faktem ti, kdo prokáží porozumění a nabídnou pomoc. Protože i jich se týká coming out jejich dítěte, a i oni musí přijmout novou skutečnost. Zkušenosti homosexuálů ale většinou hovoří o složitějším rodičovském přístupu. Už v dětství prehomosexuální děti nemusí splňovat očekávání svých rodičů. Ukázalo se, že v této životní fázi bývají větší oporou přátelé, než nejbližší příbuzní.¹⁹

Homosexuální dvojice nejsou ještě stále přijímány stejně, jako dvojice heterosexuální. Neděje se tak bohužel ani v rodině homosexuála. Rodina by měla mít největší zájem, aby měl její člen stabilní partnerský vztah, ať už je jakkoliv zaměřený. Tím by totiž homosexuál získal psychickou podporu a jeho vztah by byl kvalitnější,

¹⁶ Srov. LAGARD SMITH, F. *Hnutí homosexuálů. Boj za lidská práva nebo propaganda?* 1. vydání. Praha: Harvest House Publishing, 2004. s. 126. ISBN neuvedeno.

¹⁷ ŠMERGLOVÁ, M. *Mami, tati, nelekejte se! Jsem homosexuál!*. Bazi [online]. ©1998 - 2012 [cit. 2012-01-11]. Dostupné z: <http://www.bazi.cz/homosexualita/mami-tati-nelekejte-se-jsem-homosexual.html>

¹⁸ Srov. SOBOTKOVÁ, I. *Psychologie rodiny*. s. 148 – 150.

¹⁹ Srov.: JANOŠOVÁ, P. *Homosexualita v názorech současné společnosti*. s. 20 – 23.

protože je zde i riziko různých onemocnění. A ve stabilním partnerském vztahu je menší riziko nákazy pohlavní choroby.²⁰

Důležitá je i prvotní identifikace dítěte s rodičem, aby si tak dítě mohlo vytvořit představu o rolích. Při prvotní identifikaci se každé dítě identifikuje z velké části se svou první osobou, která o něj pečuje. Zpravidla to bývá matka. Učení se zprvu děje nápodobou, vcítěním a přejímáním. Identifikace je zároveň i reakcí na separaci, která se od narození děje neustále. Dítě si od matky toho musí vzít co nejvíce, aby se v budoucnu o sebe postaralo samo. Na dítě působí také očekávání okolí, což mu dává pouze omezený prostor k seberealizaci. U chlapců je to složité. Svou původní ženskou identifikaci (s matkou) musí později celý život potlačovat, protože ve společnosti to není žádoucí. A jelikož vše, co člověk prožil, nelze vymazat, často dochází k tomu, že si muž musí své mužství dokazovat. Důkazem toho můžou být záliby chlapců v dobrodružných knížkách, sportovní klání a potyčky, ve kterých si dokazují odvahu a sílu. U dospělých to často bývá záliba v silných autech. Původní ženská identifikace tedy vede k distancování se od ní, zvláště pak poté, co se vzorem identifikace stane otec.²¹

²⁰ Srov. PONDĚLÍČKOVÁ, J. *O sexualitě a partnerských vztazích*. s. 154.

²¹ Srov. PONĚŠICKÝ, J. *Fenomén ženství a mužství. Psychologie ženy a muže, rozdíly a vztahy*. Praha: Triton, 2003. s. 80 – 86. ISBN 80-7254-350-4.

2 TEORIE O VZNIKU HOMOSEXUALITY

Předpokládá se, že „zdravý“ člověk je sexuálně přitahován člověkem opačného pohlaví. Pokud to tak není, nazývá se tato skutečnost jako sexuální deviace. Předpokládá se, že sexuální chování každého člověka se vytváří již ve fázi nitroděložního vývoje. Vytváří se zde například i to, zda bude sexualita hrát v životě jedince velkou či podružnou roli. Podle teorie Sigmunda Freuda můžeme deviaci ovlivnit jen v tom smyslu, jak se bude deviant projevovat a chovat. Sexuální deviaci Freud tedy nechápe jako něco naučeného od rodičů, co může člověk ovlivnit svou vůlí. Ale záleží na vlastnostech člověka, zda dopustí, aby se deviace projevila, či nikoliv. Pokud jde o chování, které nikoho neohrožuje, není podle něj důvod toto chování potlačovat.²²

Teorie vzniku jsou velmi různorodé, záleží i na vědeckém oboru, z něhož odborníci při svém zkoumání problému vycházejí. Většina odborníků se shoduje, že na vzniku homosexuality se podílí větší množství činitelů. Mezi ty, o nichž se diskutuje nejčastěji, patří:

1. Genetické dispozice

V USA vědci D. Hamer a S. Le Vay v roce 1993 při zkoumání pohlavních chromozomů u mužů zjistili, že na hrotu dlouhého raménka pohlavního chromozomu X v oblasti označované Xq 28 se pravděpodobně nachází gen nebo geny odpovědné za homosexuální orientaci. U homosexuálně zaměřených mužů, u nichž byla nalezena tato shoda, byli zjištěni z matčiny strany další homosexuálně zaměřeni jedinci. Hypotézu, že příslušný chromozom X získává syn dědičně od své matky, podporují zpětně už hypotézy autorů z předchozích let.²³

Americký badatel Kallman zjišťoval dědičné vlivy homosexuality. Zjistil stoprocentní shodnost u jednovaječných dvojčat. Pokud našel znaky homosexuality u jednoho z dvojčat, druhé dvojče vykazovalo znaky stejné a to i tehdy, když tato dvojčata vyrůstala v odlišném rodinném prostředí. Kallmanovy závěry se úspěchu nedočkaly, byly velmi kritizovány právě pro jejich neobvyklou shodnost. V Německu se prováděla obdobná studie a zjistila se zde určitá vzájemná podobnost, ale zdaleka ne stoprocentní. I v České republice se vyšetřoval jeden pár jednovaječných dvojčat a jako

²² Srov. PONĎĚLÍČKOVÁ, J. *O sexualitě a partnerských vztazích*. s. 145 - 147.

²³ Srov.: JANOŠOVÁ, P. *Homosexualita v názorech současné společnosti*. s. 25 – 26.

homosexuální se ukázal být pouze jeden z chlapců. Závěr těchto studií tedy je, že určitě existuje vzájemná genetická podmíněnost, ovšem doposud není jednoznačná.²⁴

2. Vliv vývoje jedince v prenatálním období

Dříve se vědci domnívali, že homosexuální orientaci u mužů způsobuje nízká hladina testosteronu. Novější názory se však přiklánějí k hypotéze, že se jedná spíše o odlišnou reakci sexuálních center mezimozku na tento hormon. Někteří autoři připouštějí i jiné činitele, např. toxické látky a prožitý stres.²⁵

Existuje i teorie, že s každým dalším dítětem, které žena čeká, se zvyšuje pravděpodobnost, že to bude gay. Podle této teorie si matka s každým dalším mužským potomkem, kterého čeká, vytváří imunitní reakci na mužské proteiny, například na chromozom Y. Tento chromozom je tak odmítavou reakcí negativně ovlivněn, což může vést k tomu, že se dítě narodí jako gay.²⁶

Berlínský endokrinolog Dörner pracoval na studii, která se týkala vzniku homosexuality v nitroděložním vývoji. Zjistil, že narušením vývoje sexuálních center mezimozku v době jejich vytváření lze vyvolat homosexuálního chování v dospělosti. Poškození center mezimozku může nastat narušením hladiny pohlavních hormonů v krvi plodu, ale i podáním běžných léků a dokonce i silným stresem matky, vyvolaným například elektrošoky. Dörner své pokusy praktikoval na krysách, protože na člověku je vytvářet nelze. Tento endokrinolog také zjistil, že v Německu vyhledalo pomoc pro léčbu sexuální poruchy nejvíce mužů, kteří se narodili v roce 1945. Z toho usoudil, že německým matkám, které byly v průběhu druhé světové války těhotné vystaveny stresu, se narodilo více homosexuálních mužů, než za jiná léta. Zatím nebyl proveden průzkum, který by tento průzkum vyvrátil, či naopak potvrdil.²⁷

3. Vliv prostředí a výchovy

Odborníci se nejvíce shodují v tom, že prostředí může ovlivnit predispozice k určitému sexuálnímu založení pouze v prvních letech života. Podle Lewise Yablonskyho můžeme mužskou homosexualitu v některých případech vysvětlit

²⁴ Srov. PONĎELÍČKOVÁ, J. *O sexualitě a partnerských vztazích*. s. 156.

²⁵ Srov.: JANOŠOVÁ, P. *Homosexualita v názorech současné společnosti*. s. 27 – 28.

²⁶ *Narozen jako gay?* [online]. Fifty, 16. 11. 2010, © 2005 - 2012 [cit. 2012-03-09]. Dostupné z: <http://www.fiftyfifty.cz/Narozen-jako-gay-8627196.php>

²⁷ Srov. PONĎELÍČKOVÁ, J. *O sexualitě a partnerských vztazích*. s. 156 – 157.

přítomností dominantní matky a slabého otcovského vzoru. Yablonsky také říká, že homosexualitu může způsobit i příliš mnoho lásky mezi otcem a synem.²⁸

Při zjišťování, jaký vliv má prostředí při utváření homosexuality, mnoho homosexuálů uvádí, že svou výchovu považují za příliš tvrdou, nebo jim jejich rodiče neimponovali z jiných důvodů. Například nebyli přítažliví jako vzor k napodobení, nebo při výchově nějaký rodič chyběl. U mužů má velký vliv na jejich výchovu absence otce. Nikdy se ale neví, jak objektivně o své výchově jedinec hovoří, takže se nedají dělat nějaké nevyvratitelné závěry.²⁹

Výše zmiňovaný D. Hamer ovšem vliv prostředí popírá. Je přesvědčen, že prostředí, v němž člověk vyrůstá, jeho sexuální zaměření nijak neurčuje. V současné době se vědci snaží najít genetické odchylky. Ve většině zemí ovšem na podrobnější studie není dostatek financí.³⁰

4. Teorie svedení

K této teorii se přiklání stále méně odborníků. Jde o to, že v období dospívání může být jedinec sveden k homosexuální orientaci. Ovšem poznatky z medicíny a psychologie tuto teorii vyvracejí.³¹

2.1 Biologický fakt

Kdykoliv je nějaký model, který by mohl ozřejmit biologické jevy, tak z něj pouze nacházíme poučení u zvířat. Někteří vědci dokonce tvrdí, že hormonálním zásahem v raném stádiu života, ještě před narozením, můžeme docílit u zvířat změny v sexuálním chování.³²

Radim Uzel tvrdí, že homosexuální chování můžeme najít u všech živočišných druhů. Ale pouze u lidí se objevuje pravý homosexuální svazek. Není to biologický faktor, který nás od zvířat odlišuje, ale příčiny jsou kulturní a sociální. Tak například

²⁸ Srov.: JANOŠOVÁ, P. *Homosexualita v názorech současné společnosti*. s. 28 – 29.

²⁹ Srov. PONĎĚLÍČKOVÁ, J. *O sexualitě a partnerských vztazích*. s. 157.

³⁰ *Narozen jako gay?* [online]. Fifty, 16. 11. 2010, © 2005 - 2012 [cit. 2012-03-09]. Dostupné z: <http://www.fiftyfifty.cz/Narozen-jako-gay-8627196.php>

³¹ Srov.: JANOŠOVÁ, P. *Homosexualita v názorech současné společnosti*. s. 29.

³² Srov. PONĎĚLÍČKOVÁ, J. *O sexualitě a partnerských vztazích*. s. 137 – 138.

staří Řekové na mužskou homosexualitu pohlíželi jako na ideál sexuálních vztahů. Štíhlé a mladé tělo bylo považováno za vzor krásy a estetického prožitku.³³

Každý člověk se už od narození snaží identifikovat s nějakou rolí. Identifikace znamená ztotožnění se s určitou sexuální orientací. Při vytváření identity se výrazně uplatňuje sociální kontext, který má vliv na interpretaci a přijetí vlastních biologických a psychologických rysů a na osvojení si mužské role. Častý je rozpor mezi sexuální orientací a identifikací. Kvůli strachu z vyčlenění ze společnosti může mnoho homosexuálů žít heterosexuálně.³⁴

Pojem heterosexuální a homosexuální chování se používá především při popisu sexuálního partnerského styku. Homosexuální chování je časté i u mnoha živočišných druhů. Toto chování se objevuje v rámci hry u nedospělých jedinců anebo plní, podobně jako heterosexuální chování, nejrůznější sociální funkce, jako je zmírňování agrese po roztržkách, či vytváření stejnopohlavních aliancí. (Toto bylo zpozorováno například u samic makaků japonských, které potom stojí výše v sociální hierarchii skupiny).³⁵

Bagemihl přišel s novým paradigmatem. Paradigmatem biologické exuberance. Říkal, že tradičně byla homosexualita připisována nedostatku příležitostí spojit se s opačným pohlavím. Ale může se také stát, že se jedinec začne chovat homosexuálně z nadbytku možností. Z tohoto důvodu je možné homosexualitu a nereprodukční heterosexualitu považovat buď za „vyčkávací možnosti“ nebo za „globální zvláštnosti biologických systémů“. Ale většinou vždy je účelem autoritářského vztahu mezi dominantním samcem a podřízeným partnerem zabránit jakékoliv vzpouře. Zkoumání zvířecí homosexuality je však teprve v počáteční fázi.³⁶

2.2 Vývoj pohlavní role

Už když se dítě narodí, tak se jeho rodiče a příbuzní k němu začnou chovat a vychovávat ho na základě jeho pohlaví. Takže pokud se dítě narodí jako chlapec, tak už od narození se k němu jeho rodina bude chovat jako k chlapci.

Sexuální pedagogové dnešní doby velmi kritizují tradiční výchovu k pohlavním rolím a požadují zásadní proměnu. Podle nich jsou dnes chlapani velmi zvyhodňováni.

³³ Srov. UZEL, R. *Mýty a pověry v sexu*. s. 109.

³⁴ Srov. BAŠTECKÁ, B. (ed.) *Psychologická encyklopedie – Aplikovaná psychologie*. s. 119 – 120.

³⁵ Tamtéž, s. 120.

³⁶ PANORAMA, M. *Homosexuálové v říši zvířat* [online]. Bazi, © 1998 - 2012 [cit. 2012-02-08]. Dostupné z: <http://www.bazi.cz/zajimavosti/homosexualove-v-risi-zvirat.html>

Pokud se chlapec projeví dominantně, tak již vychovatelky v mateřských školách chlapce pochválí, že je průbojný. Zatímco dívky jsou znevýhodňovány a mají být citlivé, milé a klidné. Vidět to můžeme často i v médiích, kde se objevují hlavně muži, kteří spáchali zločiny. Podle sexuálních pedagogů mají dnes chlapci už od narození větší volnost. Tento postoj ale v dnešní společnosti pouze vyvolává pocit, že muži jsou agresivnější.³⁷

Výchova k příslušné pohlavní roli by měla probíhat už od narození, ovšem přiměřeně a s citem. Pro vytvoření pohlavní identity je pravděpodobně rozhodující věk do 18 měsíců. Sexuální role u dětí se vytváří zejména na základě učení. Jednoduše řečeno, děti se to naučí od rodičů. Sexuální role jsou projevem pohlavní identity. Rozhodující jsou právě vlivy způsobené rodinou. Rodiče jsou pro dítě hlavními identifikačními figurami, jsou důležití pro rozvoj chování i postojů k druhému pohlaví.³⁸

Trivers analyzoval sociální savce a dospěl k závěrům, že u obou lidských pohlaví je pravděpodobné, že budou vykazovat různé dispozice pro sociální chování. Především se liší jejich sexuální chování a námluvy. Podle něj se patriarchát muže při námluvách vyvinul z konfliktu reprodukčních zájmů.³⁹

³⁷ Srov. KARSTEN, H. *Ženy – muži. Genderové role, jejich původ a vývoj*. 1. vydání. Praha: Portál, 2006. s. 77 – 78. ISBN 80-7367-145-X.

³⁸ Srov. WEISS, P. *Sexuální deviace. Klasifikace, diagnostika a léčba*. 1. vydání. Praha: Portál, 2002. s. 158. ISBN 80-7178-634-9.

³⁹ Srov. JUBILAN, B. *Biopsychology 98/99*. 4. edition. United States of America: Dushkin/McGraw-Hill, 1998. s. 240 – 241. ISBN 0-697-39130-2.

3 PARTNERSTVÍ HOMOSEXUÁLŮ

Partnerství je sdružení dvou osob. Je to stav bytí se svým partnerem.⁴⁰

Podle Rottera vidí mnozí autoři problém trvalé homofilie v dědičné dispozici, jiní zase v procesech učení v raném dětství. Uzavře-li homosexuál manželství, tak sice má se svým partnerem děti, ale nemůže k druhému rozvinout žádnou silnější vazbu. Vyvarovat se rozchodu a rozvodu lze většinou jen tam, kde mají oba partneři společné zájmy a nalézají v tom uspokojení.⁴¹

U nás v České republice může homosexuální pár uzavřít svazek jen jedním způsobem, a to registrovaným partnerstvím. Zákon č. 115/2006 Sb. o registrovaném partnerství upravuje vznik partnerství, podmínky vstupu do partnerství, neplatnost a neexistenci partnerství, povinnosti a práva partnerů, zánik partnerství, registraci partnerství a dále pak obsahuje novelizaci osmnácti zákonů, ve kterých se provádějí další změny spojené se zřízením institutu registrovaného partnerství.⁴²

A jak může registrované partnerství vlastně vzniknout? Podmínkou je, aby alespoň jedna osoba byla občanem České republiky. Do partnerství nesmí vstoupit osoby navzájem příbuzné. Do partnerství nemůže vstoupit osoba, která nedosáhla věku 18 let, osoba, která nemá způsobilost k právním úkonům, a také osoba, která již dříve uzavřela manželství, nebo která již dříve vstoupila do partnerství anebo do obdobného svazku osob stejného pohlaví v zahraničí, a její manželství nebo partnerství anebo obdobný svazek trvá. Partnerství vzniká projevem vůle dvou osob stejného pohlaví učiněným souhlasným svobodným a úplným prohlášením těchto osob o tom, že spolu vstupují do partnerství. Místo, kde má být prohlášení učiněno, určuje matriční úřad, před kterým bude prohlášení o vstupu do partnerství učiněno.⁴³

I homosexuální partneři, pokud jsou registrovaní, mají vůči sobě nějaká práva a povinnosti, stejně jako manželé. Partneři mají stejná práva a stejné povinnosti. Partner je oprávněn zastupovat druhého partnera v jeho běžných záležitostech. Partneři mají vůči sobě vyživovací povinnost. Pouze pokud by nemohl z nějakého důvodu tuto

⁴⁰ *Partnership* [online]. Dictionary.com, © 2005 [cit. 2012-03-18]. Dostupné z: <http://dictionary.reference.com/browse/partnership>

⁴¹ ROTTER, Hans. *Sexualita a křesťanská morálka*. s 96.

⁴² *Stručný obsah zákona o registrovaném partnerství* [online]. GL Partnerství, 2006, © 2003 - 2012 [cit. 2012-01-23]. Dostupné z: <http://www.glpartnerstvi.cz/strucny-obsah-zakona-o-registrovanem-partnerstvi.html>

⁴³ Tamtéž

povinnost partner poskytnou, přechází tato povinnost na děti, je-li to možné. Zákon obsahuje i úpravu vyživovací povinnosti po zániku partnerství. Vstup do partnerství nemá za následek omezení rodičovských práv. K biologickému dítěti, či dříve svěřenému do péče, bude mít partner v podstatě stejná práva jako nevlastní rodič. Osvojení dítěte v registrovaném partnerství je zakázáno.⁴⁴

Podle Martina Fafejty tvrdí odpůrci registrovaného partnerství homosexuálů, že se tento problém dá řešit právně na základě smluv mezi partnery, aniž by k tomu bylo třeba speciálních zákonů a právních institucí, jako je registrované partnerství. Na druhou stranu gayové argumentují, že registrovaným partnerstvím chtějí získat i „posvěcení svého emocionálního svazku“ – ze stejného důvodu dnes vzniká většina manželství. To je pro odpůrce registrovaného partnerství nepřijatelné. Právě tím by se registrované partnerství stávalo ekvivalentem manželství a výlučnost této prastaré instituce by byla zpochybněna. Důvody k uzavření většiny manželství nejsou právní – na to většina novomanželů buď vůbec nepomyslí, nebo to dokonce mohou považovat za „znesvěcení“ aktu manželství. Stejně tak dnes již nebývá tak častým primárním důvodem k uzavření manželství početí dítěte. Nejenže jej lze legitimně počít i mimo manželství, ale zároveň není manželství zapovězeno lidem neplodným. Současné manželství je chápáno jako emocionální svazek, jehož platnost a stabilita je uznána a potvrzena společností. Z taktických důvodů mnozí obhájcí registrovaného partnerství tento aspekt úplně pomíjejí. Vědí, že pro velkou část společnosti je nepřijatelné, aby se spolupodílela na instituci, jež stvrzuje emocionální svazky osob stejného pohlaví. Proto se objevují návrhy, aby uzavření registrovaného partnerství bylo právním aktem přístupným pro jakékoliv dva jedince, kteří by si touto cestou uspořádali vzájemné právní vztahy.⁴⁵

I u homosexuálních párů, stejně jako u heterosexuálních, se setkáváme se zakořeněnými předsudky vůči homosexuálům. Vede proto u nich ke skrývání své orientace. Fáze vztahu u gayů bývá jako první intenzivní zamilování, kde je přítomen i sex. Následuje budování společného domova, udržování vztahu i při vyostřování rozdílů. Než vyjde vztah najevo před rodinou, může to trvat dlouho, ještě delší dobu pak trvá, než je akceptován. V další fázi vztahu sílí důvěra a vzájemná oddanost.⁴⁶

⁴⁴ *Stručný obsah zákona o registrovaném partnerství* [online]. GL Partnerství, 2006, © 2003 - 2012 [cit. 2012-01-23]. Dostupné z: <http://www.glpartnerstvi.cz/strucne/strucny-obsah-zakona-o-registrovanem-partnerstvi.html>

⁴⁵ FAFEJTA, M. *Úvod do sociologie pohlaví a sexuality*. s. 76 – 77.

⁴⁶ Srov. SOBOTKOVÁ, I. *Psychologie rodiny*. s. 148 – 150.

Častá otázka heterosexuálů je, jak je to s rozdělením rolí v partnerském soužití. Oni sami tvrdí, že je nesmyslné tyto role rozdělovat podle tradiční rodiny. U nás je feminní chování mužů posuzováno kritičtěji, než maskulinní chování žen. Často se tedy stává, že muži potlačují svoji přirozenost ze strachu z veřejnosti. Stává se tak, že pokud se takto setkají dva muži, kteří oba, nebo alespoň jeden z nich, svoji feminitu popírají, tak v době, kdy to o sobě navzájem zjistí, ztrácejí pro toho druhého atraktivitu. Naopak, pokud se setká dvojice, která už od počátku dává najevo své feminní rysy, trvaleji si imponují a jejich vztahy bývají stabilnější. Maskulinní muži většinou bývají jen velmi dobří přátelé, po čase u nich opadá partnerská sexualita a zůstává pouze silný přátelský vztah. V partnerském vztahu je tedy žádoucí, aby partneři už od počátku dávali najevo své feminní nebo maskulinní rysy. Aby se tak jedinec choval přirozeně podle své povahy. Aby se nepřetvařoval a sám si zvolil, jaké práce v domácnosti bude zastávat, jaké jsou pro něj přirozené.⁴⁷

Podle průzkumů je pro společný vážný vztah důležitá především věrnost, společné plány do budoucna, zapojení partnera do rodiny (představení rodičům, účast na společných akcích) a důležití jsou také společní kamarádi a známí. Sexuální věrnost není podmíněná především jen sexem, ale hlavně něhou. Pokud je pár starší, kladou důraz i na společné plány do budoucna a na společné bydlení. V heterosexuálních vztazích je pak velmi důležité i zapojení partnera do rodiny. To, jak partnera rodina přijme, je pro ně důležité.⁴⁸

3.1 Nejčastější místa k seznamování

Podle Katrňáka se především preferují náhodná setkání. Náhodná setkání dvou naprosto cizích lidí jsou jakýmsi archetypem seznamování. Stávají se také námětem mnoha románů. Důležitá je i láska na první pohled. Šance na určitý typ seznámení jsou také velmi ovlivněny prostředím, v jakém se pohybujeme a s kým tak přicházíme do styku. Jinými slovy to znamená, že šance, že člověk studující určitou školu, má velkou šanci, že nalezne partnera, který také studuje na stejné škole, nebo náhodně nalezne partnera se stejným zaměřením. Mladí nacházejí většinou své partnery ve škole, pracující lidé

⁴⁷ *Tak kdo bude tatínek a kdo maminka?* [online]. 004, 2. 1. 2012, © 2001 - 2012 [cit. 2012-03-10]. Dostupné z: <http://www.004.cz/tak-kdo-bude-tatinek-a-kdo-maminka>

⁴⁸ Srov. KATRŇÁK, T. (eds.) *Na prahu dospělosti. Partnerství, sex a životní představy mladých v současné české společnosti*. 1. vydání. Praha: Dokořán, 2010. s. 48 – 50. ISBN 978-80-7363-352-3.

zase kolegy v zaměstnání. Zde je partnerství založeno na nějaké předchozí známosti. Je tak šance si nějakým způsobem svého budoucího partnera prověřit. Na náhodná setkání (což bývají většinou seznámení přes internet) připadá zhruba tak jedna čtvrtina seznámení. Významnou roli při seznámení hraje také tanec. Tanec totiž dává oběma partnerům možnost se navzájem poznat a to bez sociální kontroly. Tanec je hra bez závazků, z níž může vzejít cokoliv a nehrozí při ní v případě neúspěchu ztráta prestiže – „byl to jenom tanec“. Kluby, bary a diskotéky tudíž hrají také velkou roli při navazování kontaktů.⁴⁹

3.2 Co vyžaduje partnerství a dlouhodobý vztah

1. Až teprve v dlouhodobém vztahu se začínají projevovat nevědomé tendence dětských přání (např. aby se partner podobal matce či otci). Až když se tyto tendence začínají projevovat, tak je partneri spolu mohou překonat. Pozvolna se také začínají partneri vymaňovat z nereálných představ a očekávání toho druhého. Toto vše vede postupně k větší osobní svobodě i schopnosti vnímat partnera bez předsudků, zároveň se to také stává školou styků s lidmi. Člověk se musí zde naučit být věrný sám sobě, uspokojovat své potřeby, ale i respektovat druhé, umět se do nich vcítit. Je zde potřeba dávka tolerance a respektu k druhým lidem. Nevyřešení této problematiky může vést k opakování stejných problémů, častěji nevyřešení nastává v krátkodobých vztazích.⁵⁰
2. Dlouhodobý vztah přináší pocit jistoty, pocit spolehnutí se na někoho. Důležitá je také rodina, ta přináší strukturu a řád, společný domov, vzájemný respekt. Podmínkou osobnostního rozvoje v partnerství je úcta a obdiv druhého.⁵¹
3. Teprve až vztah, který poskytl dost jistoty a poznání druhého, dovoluje ustoupit od oboustranné úzkosti a obavy. Otevírá se v něm totiž možnost k osobnostnímu růstu a kreativitě. S tím souvisí i možnost muže do sebe integrovat ženský prvek.⁵²

⁴⁹ Srov. KATRŇÁK, T. (eds.) *Na prahu dospělosti. Partnerství, sex a životní představy mladých v současné české společnosti*. s. 56 - 62.

⁵⁰ Srov. PONĚŠICKÝ, J. *Fenomén ženství a mužství. Psychologie ženy a muže, rozdíly a vztahy*. s. 165 - 166.

⁵¹ Tamtéž, s. 166.

⁵² Tamtéž, s. 166.

4. Kromě vzájemného uspokojování potřeb je partnerství i místem pro vybudování zralé vztahovosti. A právě potřeba vztahovosti je jedna ze základních potřeb člověka. Dospělý vztah dvou samostatných a sebevědomých lidí je spojen s jistým napětím, s růzností názorů, což by se nemělo zvrtnout do toho, že jeden vyhraje a druhý prohraje. Člověk se zde setkává s mocí a příležitostmi. Má chuť tyto příležitosti využít ve svůj prospěch, možnost využít slabosti druhého. Muži mají tendenci ukazovat své tělesné představy a ukazovat tak svou sílu. S tím souvisí také uznání dobrovolnosti vztahu. Člověk se musí vzdát touhy někoho vlastnit.⁵³

Toto vše znamená, že partneři musí neustále na svém vztahu pracovat, myslet na druhého. Je to jakési potýkání se s neustálými city a nejistotou. S tím souvisí i to, že jeden může poznat, že mu jeho partner ne zcela rozumí, že se do něj nedokáže tolik vcítit. Ale to se pak stává pro dobrý vztah cennější. Partnerství a rodina je i školou morální zodpovědnosti, závazků a schopnosti se něčeho vzdát a smířit se i se svými hranicemi. Ale na druhou stranu je člověk i za toto oceněn. Je oceněn pocitem uspokojení nad dobře odvedenou prací, pocitem čestného života.⁵⁴

3.3 Vlastnosti ideálního partnera

Většinou nás k partnerovi nejdříve přitahuje něco na jeho osobnosti. Může to být například schopnost nás rozesmát, laskavost, zájem o stejnou věc... I když tyto rysy mohou být zajímavé, nelze podle nich předem určit, jestli vztah bude šťastný. Proto je třeba hledat celkový charakter. Charakter je základem zdravého partnerského vztahu. A existují charakteristiky, které bychom u partnera mohli chtít hledat.⁵⁵

1. Oddanost osobnímu růstu

Tato charakteristika znamená, že partner je rozhodnut dozvědět se co nejvíce o tom, jak se stát lepším člověkem a partnerem. Díky této charakteristice se do budoucna partneři vyhnou problémům typu, že jeden je ochoten na vztahu pracovat a druhý ne, jeden chce hovořit o problémech a druhý ne. V případě nutnosti je partner

⁵³ Srov. PONĚŠICKÝ, J. *Fenomén ženství a mužství. Psychologie ženy a muže, rozdíly a vztahy.* s. 166 – 167.

⁵⁴ Tamtéž, s. 167.

⁵⁵ Srov. DE ANGELIS, B. *Tajemství partnerství.* Praha: Eminent, 2003. s. 309 – 310. ISBN 80-7281-139-8.

s touto charakteristikou ochoten přijmou pomoc a radu ve formě knih, kazet, přednášek, seminářů nebo od odborníka. Nikdy neexistuje způsob, jak vztah přimět fungovat, když jeden z partnerů odmítá v případě nutnosti vyhledat pomoc.⁵⁶

2. Emocionální otevřenost

Intimní vztah je založen na tom, že spolu dva sdílejí své pocity. Emocionální otevřenost znamená, že partner prožívá emoce, ví co cítí, dělí se s druhým o tyto pocity a umí tomu druhému vyjádřit, co k němu cítí. Jestliže se partner nedokáže podělit s tím druhým o své pocity, tak ještě pravděpodobně není připraven mít intimní vztah.⁵⁷

3. Poctivost

Základním kamenem každého vztahu je poctivost, čestnost a důvěryhodnost. Vědomí, že se člověk může spolehnout na svého partnera, přináší pocit jistoty. Jedním z hlavních důvodů úpadku vášně a intimity mezi partnery je lež. Čestný partner nebude tajit věci, týkající se jeho osobnosti a jeho života. Nebude druhému říkat, co chce slyšet, aby tím jen chránil sám sebe. Je příjemné najít partnera, který dokáže říct co cítí a jehož slova odpovídají jeho skutkům.⁵⁸

4. Dospělost a zodpovědnost

Pro dlouhodobý a příjemný vztah je důležité mít vedle sebe partnera, který dosáhl určité úrovně dospělosti. Takovýto partner se dokáže pak postarat sám o sebe, je schopen vydělávat peníze, ví, jak zabezpečit bydlení, je spolehlivý. Pokud nic z toho partner nesplňuje, pak nedosáhl potřebné úrovně dospělé zralosti pro kvalitní a dlouhodobý vztah.⁵⁹

5. Vysoká sebeúcta

Partner může toho druhého milovat jen na tolik, na kolik má rád sám sebe. Člověk s vysokou sebeúctou miluje proto, že je spokojen sám se sebou. Důležitá je ale zdravá sebeúcta.⁶⁰ A sebeúcta je znakem člověka, který si je vědom svých možností a je si také vědom své schopnosti sám o sobě rozhodnout ve svůj prospěch. Rozhodnout

⁵⁶ Srov. DE ANGELIS, B. *Tajemství partnerství*. s. 311 – 312.

⁵⁷ Tamtéž, s. 313 – 315.

⁵⁸ Tamtéž, s. 316 – 318.

⁵⁹ Tamtéž, s. 319 – 321.

⁶⁰ Tamtéž, s. 322 – 323.

se ve svůj prospěch vůbec neznamená sobectví, ale může to být právě ve prospěch druhých. Protože, když prospívám sám sobě, tak to znamená, že nejsem druhým na obtíž.⁶¹

6. Pozitivní přístup k životu

Pozitivní lidé se vždy soustředí na hledání řešení, překážky mění v příležitost a nepřízeň osudu v lekce, věří ve svou schopnost věci měnit, jsou přesvědčeni, že všechno lze nějak zlepšit, své představy se snaží uvést do života a změnit tak realitu. Pro to všechno je dobré mít vedle sebe partnera, který na svět a na vztah hledí z pozitivního hlediska.⁶²

Vše je velice individuální. Výzkumy většinou ukazují, že partnera si vybíráme podle toho, který je nám nejvíce podobný. Lidé si přejí mít partnera s podobnými kvalitami. Většinou si lidé přejí jiného partnera, než právě toho, kterého vedle sebe mají. Ale ten, kterého si přejí, je velice často nedosažitelný. Rozdíl mezi preferencemi je reálným výběrem, je právě proto, že lidé nemají přesně stanovené požadavky na ideálního partnera. Požadavky se totiž člověk snaží vymýšlet až ve chvíli, kdy je postaven před možnost výběru.⁶³

3.4 Udržení pevného vztahu

Každý člověk má potřebu udržení pevného vztahu. Každý také má svůj recept na to, jak vztah udržet, aby byl kvalitní. Ale existuje několik aspektů, které jsou známé, že jsou většinou pro všechny lidi společné. Všichni totiž vyžadujeme od partnera stejné základní věci. Mezi tyto aspekty patří například:

1. Efektivní verbální komunikace

Mnohé dvojice spolu nesprávně komunikují, proto se jim později situace zdá bezvýchodná. Pokud je komunikace mezi partnery neuspokojivá, tak na sebe mohou hodně mluvit, ale jen málo si opravdu řeknou. Jiné dvojice například mlčí. Dvojice,

⁶¹ JILEK, Jan. *Sebeúcta a její smysl*. [online]. © 1999 - 2012 [cit. 2012-03-13]. ISSN 1214-1267.

Dostupné z: http://www.abclinuxu.cz/blog/Strider_BSD_koutek/2010/5/sebeucta-a-jeji-smysl

⁶² Srov. DE ANGELIS, B. *Tajemství partnerství*. s. 325

⁶³ *Je ideální partner skutečně to, co chceme?* [online]. Psychologie - jak na ni, 20. 12. 2008, © 2010 [cit. 2012-02-23]. Dostupné z: <http://psychologie.webnode.cz/news/je-idealni-partner-skutecne-to-co-chceme/>

která žije v pevném svazku si navzájem naslouchá, sděluje si své pocity a své názory, se kterými nemusí souhlasit, ale akceptují je. ⁶⁴

2. Láskyplný oční kontakt

Některé páry se navzájem nedívají do očí, vzájemný oční kontakt slábne. Oči jsou zrcadlem duše, a pohledem do očí můžeme kolikrát na sebe toho mnohé prozradit. A přitom zahledění se do očí toho druhého je nejlepší způsob, jak upevnit pouto. Protože když se někdo zahledí tomu druhému do očí, může se cítit zranitelnější, dokonce až jako nahý. Je to příležitost pro chvíli opravdové lásky. ⁶⁵

3. Něžné dotyky a hlazení

Potřeba dotykové něhy začíná už narozením. Pokud malému dítěti chybí tato láskyplná péče, může si do života odnášet různá traumata. Dotyk člověk potřebuje pro svou psychickou rovnováhu. Všichni lidé mají potřebu dotykové něhy, která se nejlépe předává právě v důvěrném vztahu. ⁶⁶

⁶⁴Srov. PELTOVÁ, N. *Umění komunikovat*. 2. vydání. Praha: Advent – Orion s.r.o., 2002. s. 35 – 39. ISBN 80-7172-804-7.

⁶⁵ Tamtéž, s. 36 – 38.

⁶⁶ Tamtéž, s. 38.

4 PARTNERSTVÍ A RODINNÉ FUNGOVÁNÍ

Existuje pojem homosexuální pedagogika. Tento pojem neznamena výchovu k homosexualitě, ale znamená výchovu k mužnosti prostřednictvím vztahů mezi muži. Podle Johna Boswella se například u starých národů mělo za to, že muži milující jiné muže jsou mužnější, než jejich heterosexuální protějšky. Soudil tak na základě argumentu, že takový muž se snaží vyrovnat se druhému muži, zatímco muži milující ženy, budou časem jako ony, to znamená „změkčilí“. ⁶⁷

4.1 Podoba klasického homosexuálního vztahu

Kvalitu partnerského vztahu označují heterosexuální i homosexuální páry stejně. U obou druhů soužití je důležité dělení moci, řešení konfliktů, stabilita vztahu včetně věrnosti a spokojenost ve vztahu. ⁶⁸

- **Moc a rozdělení rolí** – Gayové považují ve vztahu za důležitý rovný přístup obou partnerů. Většina homosexuálně zaměřených párů odmítá stereotypní rozdělení na tradiční mužské a ženské role. Role nejsou přesně dané, mění se v závislosti na prostředí a aktuální potřeby dvojice. Většinu činností partneři spolu sdílejí. Významným faktorem dosažení moci v partnerství bývá úroveň vzdělání a finanční příjem. ⁶⁹
- **Řešení konfliktů** – V šíři a obsahu možných zdrojů konfliktů a jejich častosti se gayové od heterosexuálů neliší. Výzkumy však opakovaně potvrzují, že gayové mají větší ochotu najít společné řešení konfliktu a hovořit o možných příčinách. ⁷⁰
- **Stabilita vztahu** – U obou druhů soužití chybí společenský a institucionální tlak na zachování společného soužití. Je zde tedy větší riziko rozpadu. Gayové jsou schopni budovat dlouhodobé vztahy, ale ve srovnání s heterosexuálními páry vycházejí jejich vztahy jako méně trvalé. ⁷¹

⁶⁷ Srov. BADINTEROVÁ, E. XY. *O mužské identitě*. s. 79 – 80.

⁶⁸ Srov. BAŠTECKÁ, B. (ed.) *Psychologická encyklopedie – Aplikovaná psychologie*. s. 205 – 206.

⁶⁹ Tamtéž, s. 205 – 206.

⁷⁰ Tamtéž, s. 206.

⁷¹ Tamtéž, s. 206

- **Věrnost** – Monogamii preferují většinou obecně více ženy, které sexuální kontakt mimo partnerský vztah vnímají jako nepřípustný. Zatímco gay páry jsou častěji nakloněny k praktikování tzv. otevřeného vztahu, kde partneři navazují a udržují kontakty s jinými muži. Ukázalo se, že toto chování nijak nenarušuje vnímání spokojenosti partnerského vztahu.⁷²
- **Partnerská spokojenost** – Mezi důležité aspekty vnímání spokojenosti vztahu patří především pozitivní přístup k řešení problémů a vnímání rovnosti ve vztahu.⁷³

4.2 Společné soužití homosexuálů

Podle Brzka jsou známi homosexuální dvojice, kterým soužití přináší spokojenost, až štěstí. Jsou propojeni vzájemnou úctou, porozuměním a soucítěním se svým partnerem. Jejich vztah je založen na vzájemné harmonii, výborné komunikaci a kooperaci. Partneři jsou si navzájem sobě oporou, chovají se ohleduplně a tolerantně. Takový vztah se ale jen tak neobjeví. U homosexuálně orientovaných lidí se předpokládá, že jsou si oba svého zaměření vědomi, a že jim tento způsob soužití vyhovuje a uspokojuje je. Hlásí se tedy otevřeně ke své homosexualitě i ke svému partnerovi.⁷⁴

Homosexuální partneři mohou po léta žít společně, ale protože nemají děti, prožívají svůj život jinak, než heterosexuální dvojice. Očekávají více od citového a sexuálního vztahu. Mají větší pocit svobody, protože nejsou ke svému partnerovi poutáni dětmi. Dříve nebo později i tito lidé dojdou k poznání, že jako všichni, i oni potřebují bezpečné zázemí domova s jeho jistotou a stálostí. Velký je i fakt, že na stabilní dvojici si okolí zvykne a přestane ji zahrnovat nevíтанou pozorností. Pro okolí je přijatelnější stabilní pár homosexuálů, než stárnoucí muž, v jehož bytě se střídají jiní muži.⁷⁵

⁷² Srov. BAŠTECKÁ, B. (ed.) *Psychologická encyklopedie – Aplikovaná psychologie*. s. 206.

⁷³ Tamtéž, s. 206.

⁷⁴ Srov.: BRZEK, A. *Třetí pohlaví?* Praha: Scientia Medica, 1992.s. 83 - 84. ISBN 80-85526-03-4.

⁷⁵ Tamtéž, s. 84.

4.3 Cyklus rodinného života

Čas vnímáme jako cyklický. Mluví se o metafoře propojení života jako kruhu mezi začátkem a koncem života. Cyklus života je tak jeden z mnoha cyklů generací. Podobně se dá uvažovat i o životě rodin. Každá generace prochází vývojem, hledá podobnosti s rodinami před nimi. V této souvislosti se tedy hovoří o cyklu, kterým každé rodiny procházejí, dá se zde hovořit také o genealogii rodiny.⁷⁶

Podle Hargašové a Nováka má rodinný cyklus osm stádií. Z těchto osmi stádií můžeme úplně klidně použít tři i na homosexuální dvojici. Zbylých pět stádií je spojeno s narozením a dospíváním dětí. Ačkoliv je možné, že i homosexuální dvojice má dítě, upozorním zde jen na tato tři stádia, která jsou nevyvratitelná pro homosexuální pár. Jsou to stádia, která začínají tím, že partneři spolu začínají žít a končí to až smrtí jednoho z partnerů. I Hargašová s Novákem tvrdí, že toto schéma je možné aplikovat univerzálně. Tato tři stádia jsou:

- **Formování párové identity** – Toto stádium je specifické tím, že když spolu dvojice začne žít, tak se jeden i druhý učí zvládat praktické úkoly spolužití. Vytváří se zde párová identita „MY“. Základním úkolem tohoto stádia je vnímat toho druhého a chápat život jako společný. Partneři se odpoutávají i ekonomicky od původních rodin a učí se hospodařit společně. Oba dva si v tomto stádiu hledají a formulují svoje role.⁷⁷
- **Stádium stárnoucí dvojice** – V tomto období již má dvojice za sebou mnoho společných let, má společné vzpomínky, zájmy a domácnost, kde mají své pohodlí. Pár si navzájem pomáhá prožít klidné stáří.⁷⁸
- **Smrt jednoho z manželů** – Toto je poslední ze všech stádií, kdy celý rodinný životní cyklus končí smrtí jednoho z manželů.⁷⁹

⁷⁶ Srov. GJURIČOVÁ, Š. *Rodinná terapie. Systemické a narativní přístupy*. 1. vydání. Praha: Grada publishing, 2003. s. 98. ISBN 80-247-0415-3.

⁷⁷ Srov. HARGAŠOVÁ, M., NOVÁK, T. *Předmanželské poradenství*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing, 2007. s. 48 – 49. ISBN 978-80-247-1730-2.

⁷⁸ Tamtéž, s. 51.

⁷⁹ Tamtéž, s. 51.

4.4 Vývojové vlivy na životní cyklus rodiny

Než budeme posuzovat rodinu z vývojového hlediska, musíme si uvědomit, že všechny typy vlivů na sebe vzájemně působí. Tyto vlivy působí jak na jedince, tak na celou rodinu. Tyto vlivy patří do životního cyklu, protože tento cyklus ovlivňují. Pro diagnostiku rodiny má posouzení toho, jak rodina tyto vlivy zvládá, velkou hodnotu. Proto je důležité v různých životních obdobích posoudit, i jak se rodině daří tyto vlivy zvládat. Při posuzování rodiny z vývojové hlediska se musí zohlednit několik vývojových vlivů:⁸⁰

- **Normativní vývojové vlivy** – tam mohou být zahrnuty různé životní etapy, jako například vstup do prvního zaměstnání.⁸¹
- **Nenormativní vývojové vlivy** – to jsou neočekávané životní události. Patří sem například rozchod s partnerem, úraz člena rodiny, nebo přírodní katastrofy.⁸²
- **Širší společensko-kulturní a historické vlivy** – tyto vlivy jsou společné lidem jedné určité generace. Patří sem například změna politického režimu, nebo vlivy nezaměstnanosti.⁸³

4.5 Partnerské krize

Krize může nastat v jakékoli fázi vztahu. Zvýšená pravděpodobnost partnerské krize je při přechodu jedné fáze rodinného života do druhé. Za vcelku normální krize můžeme považovat například stárnutí, důchod, osamostatnění se, a jiné. Tyto krize jsou totiž očekávané, takže se na ně může člověk připravit. Krize může ale vzniknout i nečekaně pod vlivem nějaké tragédie. Může jít o přírodní katastrofu, nebo i třeba šťastnou náhodu. Krize mají většinou charakter se na sebe nabalovat. Nelze nikdy předvídat, jak se člověk ke krizi postaví.⁸⁴

Mezi krize v partnerství patří i prožití nevěry. Nevěra je ale fakt biologický, je to něco, na co se člověk musí dopředu připravit. Nevěra se většinou také spojuje se lží, protože málokdo je přesvědčen o správnosti svého jednání. V partnerství dvou lidí si

⁸⁰ Srov. SOBOTKOVÁ, I. *Psychologie rodiny*. s. 49 – 50.

⁸¹ Tamtéž, s. 49.

⁸² Tamtéž, s. 49 – 50.

⁸³ Tamtéž, s. 50.

⁸⁴ Srov. NOVÁK, T. *Manželské a rodinné poradenství*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing, 2006. s. 38 – 39. ISBN 80-247-1316-0.

nemůže nikdy být nikdo jist tím, co je schopen ten druhý udělat. Dokázat stoprocentní věrnost není nikdy snadné, ba dokonce naopak se to jeví jako nemožné. Ale před nevěrou nemá rozhodně cenu utíkat a vždy je lepší být připraven. Nevěra je nebezpečná svou nevypočitatelností. Ten, který je nevěrný, většinou svůj původní vztah chce udržet. U těch, co jsou podváděni, většinou nastává nedůvěra ke svému partnerovi.⁸⁵

Partnerská krize většinou trvá krátce a má charakter několika střetů. První střet nastává, když si partneři tak zvaně jdou na nervy, hádají se víc než dřív. Ale po několika dnech až týdnech se situace změní k lepšímu. Další formou partnerské krize je nepřátelství. Tato krize trvá obvykle až měsíce. Konflikt je do jisté míry skrytý, ale stále přítomný. Averze ale stejně bývá většinou jen přechodná. Nejvážnější bývá těžká krize. Ta je poznamenána pocity odporu a nenávisti. Averze je velmi silná a není bohužel přechodná. Partneři pouze uraženě mlčí, nebo si nadávají. Není zde prakticky možná spolupráce. Nejsou zde už žádné city, pouze se uspokojují potřeby. Dohromady lze říci, že každé partnerství je trvale ohroženo a kdykoliv může nastat jakákoliv krize, pak už je jen na dané dvojici, jak se s touto fází popere. Krizi se vyhnout nelze, přijde jednou v každém vztahu.⁸⁶

⁸⁵ Srov. ŠAMÁNKOVÁ, D., NOVÁK, T. *Pravda a lež v partnerství*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing, 2007. s. 98 – 101. ISBN 978-80-247-1846-0.

⁸⁶ Srov. NOVÁK, T. *Manželství jako trvalý stres*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing, 2010. s. 37. ISBN 978-80-247-2799-8.

5 RODINA HOMOSEXUÁLŮ

Parsonova koncepce rodiny chápe jako podstatný atribut mužské role schopnost muže integrovat rodinu do širší společnosti na co nejvyšší příčce stratifikační stupnice.⁸⁷ Pojem rodina není úplně jednoznačný. Někdo považuje za rodinu členy domácnosti, ale ne už rodiče, který žije jinde. Jiní zahrnují i příbuzné a nepříbuzné blízké osoby, někdo nezapočítává ani pokrevně příbuzné, kteří v bytě spolu žijí, a nejen děti jmenují často i domácí zvíře. Odborné i laické diskurzy nás dnes nutí také rozpoznávat legitimitu nebo nárok na ni u stále nových forem rodinných soužití. Mezi nové formy rodinného soužití patří i rodiny homosexuální.⁸⁸

Podle Ireny Sobotkové je rodina skupina lidí se společnou historií, současnou realitou a budoucím očekáváním vzájemně propojených transakčních vztahů. Členové jsou často vázáni dědičností (ale není to nutné), legálními svazky a společným uspořádáním života v určitém úseku jejich životní cesty. Kdykoliv mezi blízkými lidmi existují intenzivní a kontinuální psychologické a emocionální vazby, může být užíván pojem rodina.⁸⁹ Do partnerských vztahů člověk vstupuje s různým očekáváním. Tato očekávání se učíme ve své primární rodině. Přinášíme si je od rodičů a buď je člověk přijímá, nebo odmítá, ve vztazích a v očekávání se pak ale projevív.⁹⁰

5.1 Vytváření nové rodiny

Všichni homosexuálové mají více podobnosti s heterosexuálem, než si lidé vůbec myslí. Nepochybně ale existuje kultura, která se od majority odlišuje. Gayové vnímají svět trochu jinak, chápou svět i sebe na základě zkušeností, které se světem a společností mají. Pro každou utlačovanou skupinu je důležitá identita s nějakou skupinou jemu vlastní, je to způsob, jak si udržet sebevědomí a soudržnost. Tváří v tvář nenávisti a diskriminaci si gayové udržují integritu pomocí závazků, rituálů, humoru a společného chápání světa.⁹¹

⁸⁷ MOŽNÝ, I. *Sociologie rodiny*. 1. vydání. Praha: Sociologické nakladatelství, 1999. s. 81. ISBN 80-85850-75-3.

⁸⁸ GJURIČOVÁ, Š. *Rodinná terapie. Systemické a narativní přístupy*. s. 83 – 84.

⁸⁹ SOBOTKOVÁ, I. *Psychologie rodiny*. s. 22.

⁹⁰ Srov. GJURIČOVÁ, Š. *Rodinná terapie. Systemické a narativní přístupy*. s. 99.

⁹¹ Srov. BASS, E., KAUFMAN, K. *Láska je láska. Knižka pro lesbické, gejské a bisexuální mládež a jej spojencov*. 1. vydání. Bratislava: Aspekt, 2003. s. 250 – 251. ISBN 80-85549-40-9.

Pro všechny gaye je důležité, aby měli okolo sebe lidi, kteří je znají, mají rádi, a akceptují je. V ideálním případě tomuto popisu bude vyhovovat jejich vlastní rodina. A když se jejich vlastní rodina k tomuto problému staví odmítavě, je nejdůležitější, aby si vybudovali pevná pouta s věrnými přáteli, kteří je mají rádi. Takovýmto způsobem se vytváří alternativní rodina. Takto se dá vytvořit rodina, kterou si člověk může sám vybrat.⁹²

Gay komunitu můžeme také popsat několika různými způsoby, protože ne všichni gayové se hlásí ke své orientaci otevřeně, někteří žijí v samostatné komunitě. forem komunit existuje několik:⁹³

- **Izolovaně žijící gayové** – pro tento typ gayů je specifické to, že většinou vztahy s jejich původní rodinou pro ně mají větší váhu, takže vztahy s komunitou ostatních gayů nejsou příliš rozvinuty. Je zde i riziko různých psychických obtíží způsobované sociální nejistotou. Coming out bývá zde problematičtější.⁹⁴
- **Gayové žijící v heterosexuálním páru** – zde jsou většinou zastoupeni ženatí homosexuálové s rodinami. Někdy zde můžeme najít tak zvané krycí manželství, kde se gay ožení jen aby odvedl pozornost od toho, že by mohl být gay. Sociální vztahy s gay komunitou jsou zde malé, protože je zde vysoká potřeba utajení své orientace kvůli vlastní rodině. Někdy se i může vyskytnout stabilní partnerství a to v případě, že manželka o orientaci svého muže ví a je ochotna to tolerovat.⁹⁵
- **Gayové v partnerských vztazích** – zde je většinou společné soužití homosexuálů. O jejich orientaci je okolí informováno, stýkají se s přáteli, kteří je akceptují. Objevuje se zde velká snaha o žití v monogamním vztahu.⁹⁶
- **Promiskuitně žijící gayové** – s těmi se převážně můžeme setkat ve velkých městech, kde je velká možnost anonymity. Dělí se na dvě skupiny. První skupina je se svým životním stylem spokojená. Druhá skupina se s tímto faktem úplně nevyrovnala, může to u nich být způsobeno i třeba nedokončeným coming outem, nebo například poruchou struktury osobnosti.⁹⁷

⁹² Srov. BASS, E., KAUFMAN, K. *Láska je láska. Knižka pre lesbickú, gejskú a bisexuálnu mládež a jej spojencov.* s. 254.

⁹³ *Sociální struktura gay komunity* [online]. Gay iniciativa [cit. 2012-01-28]. Dostupné z: <http://gay.iniciativa.cz/www/index.php?page=clanek&id=38>

⁹⁴ Tamtéž

⁹⁵ Tamtéž

⁹⁶ Tamtéž

⁹⁷ Tamtéž

- **Muži v malých komunitách** – zde se setkáváme většinou s vyrovnanými jedinci, kteří spoléhají na kohezi své komunity a drží se jí i po letech.⁹⁸
- **Homosexuální prostituti** – většinou se zde jedná o problematické jedince s narušenou osobností, pocházející z dysfunkčních rodin, může zde být v dětství i pohlavní zneužití. Homosexuální orientace je zde zjištěna jen v některých případech.⁹⁹

5.2 Možnost adopce homosexuály

Tyto formy adopce u nás zatím nejsou legalizovány. Důvodem je snaha zajistit dítěti rodinu, která by odpovídala většinovým standardům. Představa o tom, že rodičovskými postavami se mohou stát dítěti také osoby stejného pohlaví, vyvolává u části společnosti obavy. Argument o tom, že se dítě v této rodině učí homosexualitě, se však nepotvrzuje. Ohrožením pro dítě může být spíš homofobní postoj společnosti, který se mění jen pomalu. Zdá se, že ženy, které pečují o děti v nedeklarovaném lesbickém vztahu, společnost toleruje, kdežto soužití dvou mužů pečujících o děti vzbuzuje krajní nedůvěru, spojuje genderové předsudky nedůvěry k pečujícím mužům s předsudky vůči homosexuálům. V posledních desetiletích využívají dvojice více metod takzvané asistované reprodukce, je tím na jedné straně řešen problém neplodnosti u heterosexuálních dvojic a případné rodičovství u dvojic homosexuálních, avšak na druhé straně může přinášet nečekané problémy.¹⁰⁰

V diskuzi o registrovaném partnerství se často objevují názory, které prozrazují nepochopení nebo i neschopnost formulovat toto partnerství a manželství tak, aby se žádná skupina necítila dotčená. I když ne vždy vše chápeme, měli bychom se pokusit vcítit se do druhých. A to platí jak pro majoritu, tak i pro minoritu. Nesoudit jen podle sebe.¹⁰¹

⁹⁸ *Sociální struktura gay komunity* [online]. Gay iniciativa [cit. 2012-01-28]. Dostupné z: <http://gay.iniciativa.cz/www/index.php?page=clanek&id=38>

⁹⁹ Tamtéž

¹⁰⁰ GJURIČOVÁ, Š. *Rodinná terapie. Systemické a narativní přístupy*. s. 96.

¹⁰¹ HARGAŠOVÁ, M., NOVÁK, T. *Předmanželské poradenství*. s. 35.

6 VÝVOJOVÁ PSYCHOLOGIE

Pro mnohé lidi stále ještě platí věta podle Martina Fafejty: Naše identita je srozumitelná, je-li zařaditelná do jednoho ze dvou pohlaví. Naše pohlaví je srozumitelné, zařazuje-li se již předem do institucí heterosexuality.¹⁰²

Samy děti si své pohlaví, včetně jeho charakteristik, velmi brzy uvědomují a začínají se také podle něj chovat. Již tříleté děti rozlišují chlapecké a dívčí hračky a podle toho si je také vybírají. Objevuje se také vědomá snaha chovat se určitým způsobem, způsobem, které je dané pro jejich pohlaví. Jen vzácně se objevuje snaha odlišit se od běžných stereotypů.¹⁰³

Osobnostní identita člověka, která obsahuje i složky heterosexuálních vztahů, se vyvíjí zhruba od jedenáctého roku. Tato osobní identita se vyvíjí do té doby, dokud nenastane stav partnerského probuzení. V tomto věku se děti začnou shromažďovat na společných akcích, které mají pro jejich formování vliv. Tyto akce mohou být například pionýrský tábor, procházky, výlety, v pozdějším věku to může být například návštěva diskotéky. Ještě se stále neví, jaký vliv má na vývoj osobní identity člověka virtuální komunikace.¹⁰⁴

Nejvýznamnějším stádiem pro budoucí vztahy je stádium puberty, adolescence a rané dospělosti. V tomto stádiu je nejdůležitější složkou setkávací aktivita v rámci identických sexuálních skupin, dále jsou tam důležité první schůzky a první lásky, poté už nastává fáze volby partnera. Nejdůležitější je tedy setkávací aktivita. Tato aktivita hraje důležitou úlohu v životě každého člověka. Mladý člověk se zde setkává s novými lidmi v novém prostředí. V prostředí mimo domov a získává tak nové sociální a emocionální zkušenosti. Získává zde i osobní zisky. Mezi získané osobní zisky můžeme zařadit například schopnost přizpůsobit se, objektivně hodnotit jiné lidi, obohacení o nové zážitky, získávání komunikačních schopností. Všechno toto je pro člověka v určitém stádiu vývoje nesmírně důležité. Absence těchto složek znamená emocionální nezralost, nedostatek sociálních zkušeností, nebo nejistotu.¹⁰⁵

¹⁰² FAFEJTA, M. *Úvod do sociologie pohlaví a sexuality*. s. 77.

¹⁰³ Srov. LANGMEIER, J., KREJČÍŘOVÁ D. *Vývojová psychologie*. 2. vydání. Praha: Grada publishing, 2006. s. 220. ISBN 80-247-1284-9.

¹⁰⁴ Srov. HARGAŠOVÁ, M., NOVÁK, T. *Předmanželské poradenství*. s. 38.

¹⁰⁵ Tamtéž, s. 38 – 39.

6.1 Časná dospělost

Časná dospělost nastává většinou mezi 20 – 30 rokem. Je to přechodné období mezi adolescencí a plnou dospělostí. V tomto období si člověk snaží upevnit identitu dospělého, identifikaci s rolí dospělého, snaží se upřesnit si své cíle. Nastává zde období hledání si životního partnera a zakládání vlastní rodiny. Mladý člověk si zde předběžně volí své povolání a získává odpovědnost ve své profesi.¹⁰⁶

Člověk je zpravidla pokládán za zralého, když po dokončení dospívání přejímá plnou osobní a občanskou odpovědnost, začíná být ekonomicky nezávislý a navíc přispívá k rozmnožování obecných statků, rozvinul plně osobní zájmy, ustavil legalizovaný vztah k životnímu partnerovi. Základním znakem zralosti je patrně překonání rozporů dětství a dospívání. Zralý člověk má být nezávislý na svých rodičích, ale má si k nim podržet kladný vztah, má umět najít hluboké a trvalé pouto k partnerovi, a přitom má být schopen zachovat si i širší přátelské vztahy. Je zřejmé, že různí lidé dosahují různé míry zralosti v různém čase a různým tempem. Přechod do dospělosti a převzetí dospělých rolí se jistě neodehraje v jediném dni, ale zdá se, že dnes zabírá jedno celé dosti dlouhé životní období.¹⁰⁷

¹⁰⁶ Srov. LANGMEIER, J., KREJČÍŘOVÁ D. *Vývojová psychologie*. s. 167 – 168.

¹⁰⁷ LANGMEIER, J., KREJČÍŘOVÁ, D. *Vývojová psychologie*. s. 169 – 170.

7 METODIKA VÝZKUMNÉ ČÁSTI

Celá výzkumná část mé diplomové práce se týká homosexuálního partnerství. Chci v této části zjistit, jak vlastně homosexuální partnerství vypadá. Jaké jsou v něm rozdíly oproti partnerství heterosexuálnímu. S jakými těžkostmi se homosexuálové potýkali na začátku zjištění své orientace a jestli se někdy pokusili mít vztah s dívkou, jak se s jejich zaměřením vyrovnala rodina, jak vypadal jejich první vážný vztah, jestli mají v partnerství rozdělené role, jestli je v jejich vztahu někdo dominantnější a proč, jak obvykle řeší konflikty ve vztahu, jaké mají plány do budoucnosti, jak se běžně seznamují a jestli mají nějaký ideál vztahu i partnera.

Pro svou práci jsem si vybrala kvalitativní výzkum pomocí polostrukturovaných rozhovorů. Kvalitativní výzkum je pro mou práci efektivnější, protože tento typ výzkumu mi umožňuje udělat s respondenty co nejširší rozhovor v prostředí jim vlastním. A také proto, že se snažím o dané skupině a jejich životě v partnerství zjistit co nejvíce. Použiji formu polostrukturovaných rozhovorů. Tento typ rozhovoru mi dává možnost reagovat na odpovědi respondenta flexibilně podle toho, jak budou na danou věc reagovat. Mám předem stanovené okruhy otázek, kterých se v rozhovorech držím. Jsou pouze informativní, abych já sama měla témata k rozhovoru. Okruhy otázek vycházejí z informací, které mám v teoretické části mé práce. Při tomto citlivém tématu je potřeba reagovat flexibilně a pokud se respondentovi nehovoří dobře o daném okruhu, tak se ho ptát jinou formou. Proto také polostrukturovaný rozhovor. S respondentem se snažím navázat co nejširší rozhovor. Rozhovory jsou zcela anonymní, takže respondent nemusí mít strach se mnou o tomto tématu hovořit.

7.1 Sběr dat

Sběr dat probíhal zhruba dva týdny. Začal v polovině února a skončil na začátku března roku 2012. Před zahájením samotného rozhovoru jsem se respondenta dotazovala, zda je opravdu ochoten se mnou spolupracovat a otevřeně hovořit. Respondent byl seznámen s tím, že se nemusí bát, jelikož vše bude probíhat anonymně. Rozhovor probíhal na místě, které si respondent zvolil sám, aby bylo zajištěno soukromí a diskretnost rozhovoru. Respondent si zvolil takové prostředí, ve kterém se cítil

příjemně. Tazatelkou jsem byla vždy pouze já. Po navázání prvního kontaktu a ujištění, zda je ochoten respondent spolupracovat, jsem začala vést rozhovor. Rozhovor má celkem 17 okruhů otázek, které dodržuji. Okruhy se týkají společného soužití homosexuálů. Po vyčerpání všech stanovených okruhů a splnění cíle rozhovoru jsem rozhovor ukončila a s respondentem se rozloučila poděkováním za ochotu a strávený čas při spolupráci.

7.2 Výzkumný soubor

Respondenty jsem kontaktovala nejprve telefonicky nebo emailem na základě doporučení jiného respondenta. Prvního respondenta jsem znala osobně, dalšího mi pak tento respondent doporučil. Takto to následovalo, až jsem postupně dospěla k respondentovi, se kterým jsem již rozhovor uskutečnila. Tedy jsem pro výběr respondentů použila metodu Snowball sampling, čímž jsem docílila toho, že jsem opravdu prozkoumala všechny možnosti ve Strakonících. Rozhovory probíhaly ve Strakonících, jelikož se snažím zmapovat tuto problematiku právě v tomto městě. Všichni respondenti ve Strakonících bydlí, nebo ještě donedávna bydleli, a byla jsem na ně odkázána předchozími respondenty. Doporučených respondentů jsem měla celkem 14. Z těchto 14 respondentů jich pouze 8 se mnou bylo ochotno spolupracovat a měli momentálně partnerský vztah.

Jako kritéria výzkumu mám výhradně homosexuální muže ve věku 20 – 30 let, kteří žijí momentálně v partnerství a ve Strakonících.

8 VÝSLEDKY

Pro analýzu získaných dat používám vyhodnocení každé otázky podle odpovědí respondentů. Zmiňuji, jak často byla jaká odpověď u dané otázky zastoupena. Na závěr vše graficky znázorňuji tabulkou pro lepší přehlednost (viz. Tabulka 1 – 17). V tabulce označuji respondenty číslem. Pro lepší grafickou úpravu používám zkratku, například R1 (což znamená respondent č. 1). Pokud nějaký výrok respondenta dobře vystihuje výsledky, uvádím ho pro názornost výsledku.

V samotném závěru používám velkou tabulku (Tabulka č. 18), kde jsou všechna data shrnuta. Tato tabulka slouží pro přehledné shrnutí výsledků do jednoho celku a je umístěna v příloze č. 2.

Věkové rozložení respondentů

Tato otázka byla pevně daná. Šlo o to zjistit, kolik let je respondentům.

- Nejmladšímu respondentovi bylo 20 let. Tento nejmladší respondent byl můj první respondent, kterého jsem znala osobně.
- Nejstaršímu respondentovi bylo 30 let. Tento nejstarší respondent byl zároveň poslední, který mě odkázal na mého prvního respondenta.

Tabulka č. 1 Věkové rozložení respondentů

	R1	R2	R3	R4	R5	R6	R7	R8
Věk	20	24	24	27	28	26	30	23

Zdroj: vlastní výzkum

Doba homosexuality

Další otázka se týká zjištění homosexuality. V této otázce jde o to zjistit, kdy a jak respondent zjistil, že je homosexuální a jestli zkoušel někdy navázat vztah i s osobou opačného pohlaví. Chtěla jsem tím zjistit, jestli se homosexuální muži snažili někdy přizpůsobit společnosti tím, že si našli dívku.

- Nejčastěji svoji homosexualitu poznávají okolo 15 let.
- Vztah s dívkou zkoušela většina respondentů.

R5

„Že jsem homosexuál vím asi od 23 let. Prostě se mi začali líbit více kluci než holky. Před tím jsem měl dvouletý vztah s dívkou, ale spokojený jsem nebyl, líbil se mi totiž můj kamarád.“

- 1 respondent byl heterosexuál, následně bisexuál a nakonec homosexuál.
- Pouze 2 respondenti neměli nikdy vztah s dívkou.

R1

„O tom, že jsem homosexuál, vím zhruba někdy od 9. třídy základní školy. Ale tak nějak jsem to věděl o sobě vždycky, pak už to přišlo samo. Dívky mne nikdy nepřitahovaly, takže jsem ani nikdy nezkoušel se s nějakou seznámit.“

Tabulka č. 2 Doba homosexuality

	R1	R2	R3	R4	R5	R6	R7	R8
Doba homosexuality v letech od	15	15	22	18	23	15	20	15

Zdroj: vlastní výzkum

Rodina

Otázka o rodině se týká toho, zda o orientaci respondenta ví jejich vlastní rodina, a jak se s tím smířila.

- 7 z 8 respondentů tvrdí, že už to jejich rodina ví.
- U 5 respondentů rodina dodnes nepřijala jejich homosexualitu.
- Rodiče většinou neunášejí, že nebudou mít vnoučata.

R3

„Rodina to ví asi rok. Říkají, že se s tím vyrovnali, ale já to tak necítím. Nemyslím si, že se s tím smířili. Nejvíce je asi mrzí, že nebudu mít děti.“

- Nejčastěji má problémy otec s homosexualitou svého syna.

R5

„Rodina to nepřijala vůbec dobře. Bratr se mnou komunikuje jen minimálně, otec skoro vůbec, mluví se mnou jen mamka. Zastávají jiné hodnoty, jsou silně věřící a nevidí to jako přirozené. Nedokáží jim to vysvětlit. Ale jsem rád, že jsem jim to řekl, teď se s tím musí nějak smířit.“

- 1 respondent svou homosexualitu rodině neoznámil, má strach z nepochopení.

Tabulka č. 3 Vědomí rodiny o homosexualitě syna

	R1	R2	R3	R4	R5	R6	R7	R8
Rodina o změření ví / neví, způsob přijetí	Ví, nemá s tím problém.	Ví, ještě se s tím nevyrovnali.	Neví, obavy ze zavrnutí.	Ví to matka a sestra, otčím a otec by to neunesli.	Ví, přijala to špatně.	Ví, už to přijali.	Ví, nepřijala to dobře.	Ví to matka, nejprve přijala, později už ne.

Zdroj: vlastní výzkum

První vztah

Tímto okruhem chci zjistit, kdy respondenti zažívali svůj první homosexuální vztah. A také čím byl tento vztah pro ně specifický.

- Nejčastěji respondenti zažívali první vztahy okolo 20 let a byly spíše jen sexuální, teprve se v těchto vztazích hledali.

R8

„První homosexuální vztah byl plný naivity. Nebyl to opravdový vztah, který bych si jednou představoval. Před tím jsem chodil s dívkou, tehdy jsem se ještě hledal, sám jsem si nechtěl připustit, že bych byl zaměřený jinak, než heterosexuálně.“

R1

„První vztah jsem zažil na vysoké škole v 19 letech. Na střední škole to moc nešlo, protože jsem chodil na školu, kde studovali jenom kluci. Ten první vztah byl s učitelem na vysoké škole, ale nebylo to nijak vážné, šlo spíše jen o sexuální stránku. I když jsme si vcelku rozuměli, byl na mě až moc chytrý.“

- 2 respondenti za vážný vztah považovali až ten, kdy představili partnera kamarádům nebo rodině.

R4

„První vážný vztah jsem zažil s mužem. S ženou to nikdy vážné nebylo. Ten vztah už skončil, teď začínám nový vztah. Chvilí jsem s tímto partnerem i bydlel a byl to první partner, kterého jsem představil matce a sestře. Pro otčíma to byl raději jen můj kamarád.“

- Polovina respondentů žije ve svém prvním vážném vztahu dodnes.

R2

„V prvním vážném vztahu žiji dodnes a trvá asi půl roku. Před tím jsem měl několik partnerů, ale nebylo to nijak vážné. Na tento vztah nahlížím jinak než na ty předchozí. Možná je to tím, že můj partner je starší o 8 let.“

- 1 respondent žije v registrovaném partnerství.

Tabulka č. 4 První vážný vztah

	R1	R2	R3	R4	R5	R6	R7	R8
První vztah – kdy a čím byl specifický	Na VŠ v 19 letech	Dodnes.	Dodnes.	Ve 23 letech, první přiznaný.	Dodnes.	Dodnes.	Ve 20 letech, pak náhodné vztahy.	Ve 20 letech, byl naivní.

Zdroj: vlastní výzkum

Rozdělení partnerských rolí

Zde chci zjistit, jak je to s rozdělením rolí v homosexuálním partnerství. Chci touto otázkou zjistit, jestli a jak si homosexuálové žijící v partnerství rozdělují role.

- Nikdo neodpověděl, že by měl striktně rozdělené role na mužské a ženské.
- Všichni respondenti si rozdělují s partnerem role podle nastalé situace.

R4

„Role rozdělené nijak nemáme. Akorát partner více uklízí, ale to proto, protože já jsem bordelář. V ničem jiném to rozdělené nemáme. To spíše podle situace, až když něco nastane, tak se toho někdo chopí.“

- Všichni se v partnerství snaží doplňovat a věci dělat společně.

R7

„Domácí práce děláme společně. Já rád vařím, jsem vyučený kuchař, tak více vařím. Mám také rád umění, tak dekorativně upravuji náš byt. Partner je spíše technický, tak zajišťuje opravy bytu. Je to podle našich schopností, ale všechno se snažíme dělat spolu.“

Tabulka č. 5 Způsob rozdělení rolí

	R1	R2	R3	R4	R5	R6	R7	R8
Rozdělení rolí	Podle schopností.	Podle situace.	Podle situace.	Rozdělené nejsou.	Podle schopností.	Podle práce a času.	Podle schopností.	Podle schopností.

Zdroj: vlastní výzkum

Očekávání od partnera

Další otázkou chci zjistit, s jakým očekáváním od partnera vstupuje respondent do nějakého vztahu.

- Jen 1 respondent předem spíše nic neočekává.

R8

„Vyloženě nějaké očekávané chování od partnera to nečekám. Raději ne. Ono to nějak dopadne. Je to lepší než být potom zklamaný, že to není ten, koho jsem chtěl.“

- 7 respondentů vstupuje do vztahu s nějakým očekáváním.
- Respondenti očekávají od partnera toleranci, důvěru, respekt a spolupráci.

R4

„Očekávám, že mě bude můj partner tolerovat. Mám moc práce, tak očekávám, že to bude respektovat. Že bude respektovat to, že na něj nemám moc času. Musí také tolerovat to, že já tolik neuklízím a nejsem moc pořádný, ale je to pracovní nepořádek.“

- To, co respondenti od partnera očekávají, tak se snaží chovat i oni sami.

R2

„Můj partner se ke mně musí chovat s respektem a důvěřovat mi. To samé samozřejmě budu praktikovat i já. Když se ke mně bude chovat slušně, tak se k němu budu tak chovat i já.“

Tabulka č. 6 Očekávání

	R1	R2	R3	R4	R5	R6	R7	R8
Očekávání od partnera	Tolerance.	Respekt, důvěra.	Rovnocennost.	Tolerance, respekt.	Humor, společenskost.	Respekt, spolupráce.	Podpora ve studiu, zaměstnání, věrnost.	Předem raději nic neočekávám.

Zdroj: vlastní výzkum

Rozdělení moci ve vztahu

Touto otázkou zjišťuji rozdělení moci ve vztahu. Kdo je více dominantní.

- 5 respondentů uvedlo, že je dominantnější jejich starší partner.

R7

„Dominantnější je partner. Projevuje se to hlavně, když se mu něco nelíbí, tak je výbušný a trvá si na svém, dokud není po jeho. Často vybouchne, takže ustupuji já a musím to srovnat.“

- Důvodem dominance bývá tvrdohlavost.

R1

„Dominantnější je partner. Je totiž tvrdohlavý, když si něco umane, tak musí být po jeho. Když řekne, že něco dělat prostě nechce, tak to neudělá a musím to udělat já.“

- 1 respondent si vybírá dominantnější partnery.
- 1 respondent je dominantnější, než jeho partner.

R5

„Dominantnější jsem asi já, protože partner je mladší. Je méně zkušený, tak se mu snažím všechno ukázat a rozumně vysvětlit. Funguje to.“

- 2 respondenti uvedli, že dělba moci je v jejich partnerství vyvážená.

R4

„Dominance je u nás spíše vyvážená, ale asi i kvůli tomu se často hádáme. Oba jsme dost tvrdohlaví, a ani jeden nechceme ustoupit.“

Tabulka č. 7 Rozdělení moci

	R1	R2	R3	R4	R5	R6	R7	R8
Dominantnější je	Partner.	Partner.	Partner.	Vyvážené.	Já. Partner je mladší.	Vyvážené.	Partner.	Partner.

Zdroj: vlastní výzkum

Řešení konfliktů ve vztahu

Otázka konfliktů se týká způsobu jejich řešení. V této otázce se většinou projevila i předchozí otázka.

- Respondenti s dominantnějším partnerem brali většinou tíhu řešení konfliktů na sebe.

R7

„Jelikož můj partner je hodně výbušný, jsem to já, kdo musí ustoupit. Ale zvykl jsem si.“

R2

„Hádáme se často kvůli maličkostem. Každý pak potřebujeme čas na vychladnutí. Partner je tvrdohlavější, takže se to pak já snažím nějak řešit.“

- Se svými partnery se snaží respondenti hovořit, aby problém vyřešili.

R1

„Snažíme se o problémech spolu mluvit. Většinou nevydržím být na partnera dlouho naštvaný, takže chci všechno hned vyřešit. Snažím se ho přimět, aby se mnou o tom mluvil. Snad ani on nechce, abychom na sebe byli nějak dlouho naštvaní, tak spolu mluvíme, a tak to vyřešíme.“

Tabulka č. 8 Řešení konfliktů

	R1	R2	R3	R4	R5	R6	R7	R8
Konflikty a způsob jejich řešení	O problémech hovoříme.	Potřebujeme čas, abychom si to sami srovnali.	Dlouho se nehádáme, jdu to urovnat.	Hádka, a pak to vyšumí.	Přijmu kritiku až po tom, co si to srovnám.	Snažíme se najít kompromis.	Já musím ustoupit.	Snažím se to hned hodit za hlavu.

Zdroj: vlastní výzkum

Odkdy je vztah vážný

V této části se snažím zmapovat, od jaké chvíle je pro respondenta vztah vážný. Dále jsem se snažila zjistit, jestli je pro respondenty důležitá věrnost a tolerance.

- Důležitá je důvěra.
- Vztah musí být založen na pevných základech.

R1

„Aby byl pro mne vztah vážný, musí mít postavené nějaké základy. Něco, na čem se dá ten vztah budovat. Když se pak časem ohlédnu zpátky, vidím, že mi partner za to stojí. To je nejdůležitější stavební pilíř pro vztah.“

- Pro někoho je vztah vážný od doby, kdy partnera představí kamarádům nebo rodině.

R6

„Tehle vztah pro mě začal být vážný ve chvíli, kdy jsme se navzájem představili rodinám.“

- Tolerance je důležitá pro všechny bez výhrad.

- 3 respondenti by dokázali odpustit čistě sexuální vztah, ale nedokáží odpustit jiný vztah svého partnera.

R3

„Myslím si, že zálety máme nějaké oba. Neříkáme si o tom. Věrnost je pro mě důležitá v tom smyslu, že nechci, aby můj partner měl jiný vztah, to bych neunesl.“

Tabulka č. 9 Vážnost vztahu

	R1	R2	R3	R4	R5	R6	R7	R8
Vážný vztah (věrnost a tolerance)	Vztah musí mít základy. Tolerance a věrnost ano.	Musí být důvěra a tolerance. Odpustím sexuální zálet.	Tolerance ano. Odpustím sexuální zálet, ale ne vztah.	Začneme spolu bydlet. Tolerance ano. Odpustím zálet.	Představím ho matce. Tolerance a věrnost ano.	Představím ho rodině. Tolerance a věrnost ano.	Společné plány. Tolerance a věrnost ano.	Věrnost a tolerance.

Zdroj: vlastní výzkum

Současný vztah

Zde mapují současný vztah respondenta. Jak je se svým vztahem spokojený, a zda by chtěl něco změnit.

- Všichni jsou spokojeni se svým současným vztahem.
- 1 respondent se chystá svého partnera požádat o ruku.

R1

„Momentálně jsem spokojený moc. Je to lepší než být sám. Jsme spolu už 7 měsíců a někdy v září se ho chystám požádat o ruku. Svatbu bych chtěl někdy příští rok a doufám, že s tím bude souhlasit. Uvažuji o svatbě na Hluboké, jsou tam prý svatby pěkné.“

- 1 respondent již žije v registrovaném partnerství.

R6

„Já jsem se svým vztahem velmi spokojen. Už jsme manželé, tak už nás nic nemůže moc překvapit.“

- 1 respondent začal být spokojený, když jeho vztah přijali kamarádi.

R2

„Momentálně mi můj vztah vyhovuje. Chodíme se bavit a teď už kamarádi partnera přijali, tak je to dobré.“

Tabulka č. 10 Současný vztah

	R1	R2	R3	R4	R5	R6	R7	R8
Spokojenost se současným vztahem	Lepší než být sám.	Výtky ano, ale spokojenost.	Vyhovuje.	Zatím spokojený.	Spokojený.	Spokojený.	Kolize jsou všude, ale jsem spokojený.	Spokojený. Musel jsem se všeho vzdát.

Zdroj: vlastní výzkum

Plány do budoucnosti

Tady se ptám na budoucí plány respondentů. Touto otázkou chci hlavně zjistit, jestli uvažují o registrovaném partnerství nebo dětech.

- Polovina respondentů se svým současným partnerem bydlí.
- 2 respondenti neuvažovali o registrovaném partnerství, ani o dětech.
- 4 respondenti jednou určitě chtějí registrované partnerství.
- 1 respondent v registrovaném partnerství žije.
- 1 respondent o registrovaném partnerství vůbec neuvažuje.

R7

„S partnerem spolu už bydlíme, ale registrované partnerství nechceme a děti taky ne. Nemám s tím problém, jsem s tím smířený, že děti mít nebudu.“

- 3 respondenti nechťejí mít děti, většinou proto, že se smířili s tím, že je mít nebudou.
- 3 respondenti děti mít chtějí.

R1

„Jednou bych dítě určitě chtěl. Ještě to nemám domyšlené, ale jsem domluvený s jednou mojí kamarádkou, že mi dítě porodí. Ale až potom, co bude mít vlastní děti.“

R5

„O dětech jsem uvažoval tak, že bych si prostě našel nějakou dívku a měl s ní dítě. Úplně do detailu to promyšlené taky nemám.“

R6

„My čekáme se svým partnerem, že by se mohla uzákonit adopce. Jednou bychom dítě chtěli, ale jinou formou určitě ne.“

Tabulka č. 11 Plány do budoucnosti

	R1	R2	R3	R4	R5	R6	R7	R8
Budoucnost a její plánování	Bydlení už je. Registrace a děti ano.	Bydlení a registrace ano. Děti ne.	Bydlení ano. Registrace a děti nevím.	Registrace ano. Děti ne.	Bydlení, registrace a děti ano.	Bydlení a registrace už je. Děti ano.	Bydlení už je. Registrace a děti ne.	Bydlení ano. Registrace a děti nevím.

Zdroj: vlastní výzkum

Místa k seznamování

Další otázkou se snažím zjistit, jaké jsou ve Strakonících možnosti k seznamování homosexuálů. Kam se nejčastěji chodí bavit, kde se setkávají, nebo jestli jsou tu nějaké kluby.

- Všichni uvedli, že ve Strakonících nejsou žádné akce pro homosexuály.
- Ve Strakonících se seznamuje těžko.
- Podle slov respondentů se zde většina homosexuálů schovává.
- Strakonice nejsou dostatečně připravené na homosexuály.

R1

„Ve Strakonících si partnery nehledám, tady to ani nejde. Nejsou tady žádné akce, žádné kluby. Naopak, toto město je tak malé, že se tady všichni homosexuálové schovávají ze strachu z odsouzení. Tady gayové svoji orientaci raději potlačují, aby na ně někdo nepřišel.“

- Všichni respondenti se jezdí bavit jinam, 3 do Prahy a 4 do Českých Budějovic.

R7

„Často jsem jezdil do Prahy do gay klubu a tam jsem se seznámil i se současným přítelem. V Praze je to lepší, je tam větší anonymita, nebo České Budějovice, tady nic není.“

- Další seznamovací metodou je internet.

R8

„Partnery už nehledám, ale s tím mým jsme se seznámili na internetu. www.iboys.cz.“

Tabulka č. 12 Seznamování

	R1	R2	R3	R4	R5	R6	R7	R8
Místa k seznámení	České Budějovice, internet.	České Budějovice, internet.	České Budějovice, diskotéky.	Společenské akce, plesy, přehlídky mimo Strakonice.	Praha, koncerty.	Praha, internet.	Gay kluby v Praze, České Budějovice.	Internet.

Zdroj: vlastní výzkum

První kontakt s novým partnerem

Na místa k seznámení navazují další otázkou, kde zjišťují, co je pro respondenty nejdůležitější při prvním kontaktu s novým partnerem.

- 6 respondentů si jako první všimne vzhledu.

R3

„Jako první si všimnu toho, jak ten druhý vypadá. Pak, když už se spolu bavíme, tak intelligence. Nesmí být vyloženě hloupý. Pak se uvidí podle situace. Nějak se to rozvine.“

- 1 respondent uvedl, že je důležitý také oční kontakt a vzájemné sympatie.
- 1 respondent uvedl, že si všímá jiskry v očích.

R8

„Všimnu si očí, výrazu očí a jiskry v očích. Pak jsou také důležité sympatie, rozum, vyjadřování. Když je to všechno jak má, pak to zkusím.“

Tabulka č. 13 První kontakt

	R1	R2	R3	R4	R5	R6	R7	R8
Při prvním kontaktu je důležité	Vzhled.	Vzhled.	Vzhled.	Vzhled.	Vzhled.	Vzájemné sympatie.	Vzhled.	Jiskra v očích.

Zdroj: vlastní výzkum

Ideální vztah

Tato otázka zjišťuje, jak si respondenti představují ideální vztah? Takový, který by jednou oni sami chtěli mít.

- 3 respondenti ideální vztah právě prožívají.

- 4 respondenti by chtěli tolerantní a harmonický vztah, takový, kde oba chtějí od života to samé.
- 1 respondent nechce vztah úplně klidný, protože by se v takovém vztahu nudil.

R3

„Lepší vztah je takový, který je akčnější, aby nechtěl partner být pořád jen doma. Kdyby byl vztah úplně klidný, byl by pro mne nudný.“

- Ideální vztah je i ten, kde jsou společné plány do budoucna.

R6

„Ideální vztah já mám. Je pro nás důležité, že oba chceme stejné věci od života. Že se v plánech do budoucnosti nerozcházíme.“

Tabulka č. 14 Ideální vztah

	R1	R2	R3	R4	R5	R6	R7	R8
Ideální vztah je takový, kde je	Ted' mám.	Tolerance a respekt.	Porozumění a akce.	Tolerance a harmonie.	Harmonie a nejsou zbytečné konflikty.	Ted' mám. Chceme od života stejné věci.	Společné plány do budoucna a bez dominance.	Jako ten náš, ale bez nervozity.

Zdroj: vlastní výzkum

Ideální partner

Následující otázka navazuje na otázku předchozí. Ráda bych zjistila, jaké charakterové vlastnosti by respondenti chtěli od svého ideálního partnera. A mezi nejčastější odpovědi patřily:

- Upřímný
- Společenský
- Tolerantní
- Nezávislý
- Inteligentní
- 1 respondent uvedl, že partner by po něm neměl vyžadovat láskyplné projevy na veřejnosti.

R4

„Neměl by být majetnický a tlačit mě do rozhodnutí, do kterých se mně nechce. Měl by být nezávislý a samostatný. Neměl by po mně vyžadovat láskyplné projevy na veřejnosti, na to já moc nejsem.“

Tabulka č. 15 Ideální partner

	R1	R2	R3	R4	R5	R6	R7	R8
Ideální partner je ten, který je	Upřímný, jinak jako ten můj.	Společenský a tolerantní.	Dominantní, tolerantní.	Nezávislý, samostatný, bez láskyplných projevů na veřejnosti.	Pečlivý, pozorný, inteligentní.	Upřímný, společenský, inteligentní.	Nezávislý, společenský, vyrovnaný.	Spolehlivý, věrný, s humorem a nadhledem.

Zdroj: vlastní výzkum

Klasický vztah

Zde zjišťuji, jak by respondenti popsali svůj klasický vztah po tom, co popisovali jak by chtěli, aby vypadal ideální vztah i partner.

- 3 respondenti zažívají momentálně úplně jiný vztah, než dříve zažívali.
- Dříve respondenti zažívali spíše vztahy sexuální, omezované nebo s nevyrovnaným partnerem.

R2

„Mé klasické vztahy vypadaly tak, že jsem většinou neměl moc prostoru, cítil jsem se partnerem omezený. S mým současným partnerem je to jiné, ten mě tak nesvazuje.“

- 3 respondenti mají momentálně první vážný vztah a vidí ho jako ideální.

R5

„Mně se moje ideály splnily. Tohle je můj první vážný vztah. Asi se to dá tedy brát jako klasický.“

Tabulka č. 16 Podoba klasického vztahu

	R1	R2	R3	R4	R5	R6	R7	R8
Klasický vztah jsem zažíval	Sexuální.	Omezovaný.	Tohle je můj první vztah.	Nesamostatný a podřizující se partner.	Tohle je můj první a ideální vztah.	Tohle je první vztah a je ideální.	Nevyrovnaný a výbušný partner. Jinak jako ten ideální.	Tohle je můj druhý, žijeme spolu jako obyčejní lidé.

Zdroj: vlastní výzkum

Co je důležité pro udržení vztahu

Poslední otázkou celý rozhovor uzavírám a ptám se, jak se snaží respondenti udržovat svůj vztah. Co je podle nich důležité dělat, aby vztah měl stále stejnou kvalitu.

- Respondenti se snaží dělat věci se svým partnerem.
- 1 respondent se snaží svému partnerovi dopřát to, co má rád.

R5

„Rád kupuji partnerovi dárky. Mám rád, když vidím, že má radost. Připravuji romantické večere, snažím se partnera překvapovat, snažím se dopřát mu to, co ho těší.“

- 1 respondent se snaží vztah stále posouvat dopředu.

R1

„Snažíme se spolu svůj vztah pořád někam posouvat. Jít dopředu, abychom nezůstali stát na jednom místě.“

- 1 respondent se nejprve snaží vyhovět požadavkům partnera, pak ale spíše nic nedělá.

Tabulka č. 17 Důležité pro udržení vztahu

	R1	R2	R3	R4	R5	R6	R7	R8
Pro udržení vztahu je důležité	Vždy jít kupředu.	Respektovat názory partnera.	Dávat partnerovi volnost.	Při konfliktu trochu vyhovět požadavkům partnera.	Dělat to, co má partner rád.	Dělat věci spolu.	Dělat věci spolu.	Snažit se partnera rozveselit a mít vždy co dělat.

Zdroj: vlastní výzkum

9 SHRNUÍ VÝSLEDKŮ A DISKUZE

Výchova, rodina a společnost

O celkových výsledcích se dá říci, že **není rozdíl mezi homosexuálním a heterosexuálním partnerstvím**. Usuzuji tak podle odpovědí respondentů. Když si vezmu jejich přání na život, nikdo nechceme nic jiného. Všichni chceme od života stejné věci, a pokud předpokládáme, že 99% homosexuálů je vychovááno v tradiční heterosexuální rodině, nelze ani předpokládat jiné výsledky.

Dítě se už od narození učí nápodobou¹⁰⁸, a když se tedy narodí rodině homosexuálně orientované dítě, nikdo nemůže tušit, že je homosexuální, proto ho vychovává v tradičním pojetí. A také rodiče očekávají tradiční věci od svých dětí. Očekávají, že jejich potomci si najdou partnera, vezmou se a budou mít spolu děti. Jak se ukázalo, pokud **rodiče** nepřijali homosexualitu svého dítěte, dle slov respondentů je to proto, že **se nemůžou smířit s tím, že nebudou mít vnoučata**. I když samotní homosexuálové se s tím dokáží smířit, děti pak ani nechtějí, jejich rodiče toto pochopit někdy nedokáží.

A přitom rodina by měla pro člověka skýtat útočiště, kde mu pomohou vyřešit jeho problémy. Rodina by měla člověku dát psychickou podporu, takže rodiče by měli prokázat porozumění a nabídnout pomoc. Ovšem ve většině případů se tak neděje.¹⁰⁹ Problém tedy rozhodně nevidím v samotných homosexuálech, kteří svoji orientaci mnohdy raději ani ze strachu nepřiznají, ale problém je v celkovém vnímání společnosti. Naše společnost je nastavená tak, že mladý člověk se musí oženit a mít děti. Tradiční a normativní pohled na naši společnost je ten, že rodina je pár muže a ženy.¹¹⁰ Přitom rodina může být i společenství lidí, kteří žijí pohromadě, se společnou historií a propojenými vztahy.¹¹¹ Bohužel, toto stanovisko společnost není ještě schopna plně přijmout.

Ještě před nedávnou dobou se někteří vědci snažili homosexualitu dokonce léčit. Což dle mého názoru není vůbec adekvátní forma pomoci. Protože jak díky pohlavnímu

¹⁰⁸ Srov. PONĚŠICKÝ, J. *Fenomén ženství a mužství. Psychologie ženy a muže, rozdíly a vztahy*. s. 80 – 86.

¹⁰⁹ Srov. JANOŠOVÁ, P. *Homosexualita v názorech současné společnosti*. s. 20 – 23.

¹¹⁰ Srov. JOJÁRT, P. *Triangel: homosexualita-spoločnosť-politika. Gejské a lesbické ridiny na prahu 21. storočia*. s. 65 – 74.

¹¹¹ Srov. GJURIČOVÁ, Š. *Rodinná terapie. Systemické a naratívny prístupy*. s. 99.

chromozomu Xq 28 víme, **homosexualita je věc vrozená**, za kterou její jedinci nenesou vůbec žádnou odpovědnost a nemůžou tuto situaci nijak ovlivnit.¹¹² Proto mě v dnešní době zaráží postoj většinové společnosti, kdy většina společnosti homosexualitu odvrhuje jako něco nepřirozeného. Člověk by si řekl, že v tomto století už budou lidé chápavější a tolerantnější, ale lidé se stále bojí nových věcí a nemají vůbec žádný zájem tyto nové věci zkoumat.

I když se říká, že se v dnešní době majoritní společnost snaží být chápavá k této menšině, není to podle mě tak úplně pravda. Lidé si stále nedokáží představit, že by homosexuální pár měl vychovávat dítě. A přitom výzkumy ukázaly, že **ve výchově dítěte homosexuálním párem není žádný rozdíl** oproti heterosexuálnímu páru.¹¹³ Proč by tedy homosexuální dvojice nemohla dítě vychovávat. Jak už jsem dokázala, homosexualita je věc vrozená, takže názory, že se děti v takové rodině homosexualitě naučí, jsou nepotvrzené. Naopak, je mnohem lepší, když dítě vyrůstá v jakékoliv rodině, než v ústavní péči.

Pokud lidé homosexualitu přijímají, tak mají požadavek takový, že se tito lidé **nesmí chovat na veřejnosti homosexuálně**.¹¹⁴ Ale to už je diskriminace. To už je omezování, protože nikdo nechce, aby mu někdo zakazoval projevit svůj zájem o druhého. Takže pokud majoritní společnost homosexualitu už přijme, tak stejně má určité požadavky, díky kterým se homosexualita tak pro lidi může zdát ještě dnes jako nepřirozená a pro samotné homosexuály obtížná.

Zjištění homosexuality a coming out

Většina mých respondentů uvedla, že svou homosexualitu zjistila někdy kolem puberty. Většinou to byl **věk 15 let**. Dle odpovědí respondentů je pro ně tato doba obtížná. Jak vyplývalo z rozhovorů, většinou se v tomto období snažili o coming out, a ne vždy se setkávali s pozitivním hodnocením. (R8: „*Kvůli svému partnerovi jsem se musel vzdát všeho. Rodina to nepřijala úplně nejlépe a byl jsem nucen od rodiny odjet, abych mohl být se svým partnerem.*“) Období vypořádávání se s vlastní identitou nastává právě v pubertě a homosexuální jedinec se ještě musí vypořádávat se svou orientací.¹¹⁵ Zkoušejí se přizpůsobit většinové společnosti a snaží se najít si dívku. Ale je téměř

¹¹² Srov. JANOŠOVÁ, P. *Homosexualita v názorech současné společnosti*. s. 25 – 26.

¹¹³ Srov. SOBOTKOVÁ, I. *Psychologie rodiny*. s. 148 – 150.

¹¹⁴ Srov. FAFEJTA, M. *Úvod do sociologie pohlaví a sexuality*. s. 80 - 81

¹¹⁵ Srov. JANOŠOVÁ, P. *Homosexualita v názorech současné společnosti*. s. 20 – 23.

pravidlem, že vztahy s dívkou dlouho nevydrží, protože je to něco, co pro ně není přirozené.

Lidé často svoji homosexualitu nikomu nepřiznají. Proto se také ve výzkumu ukázalo, že první vztah zažívají několik let po tom, co se se svou homosexualitou plně smíří. Nejdříve se s tím musí sami vyrovnat, a pak je mnohem těžší připravit na to své blízké a přátele. I u mých respondentů se stalo, že **o jejich homosexualitě věděli nejdříve přátelé a až potom rodina.** (R3: „*O svém zaměření jsem rodinu ještě neinformoval, ale moji kamarádi to přijali nadmíru dobře. Dokonce mi oznámili, že to pro ně není nic nového, že to o mně věděli už dávno.*“) Pro samotné homosexuály je tak snazší, když se svěří přátelům. Nemusí totiž z rodiny cítit podporu.¹¹⁶ To je opět podle mě důsledek toho, jak je dnešní společnost nastavena. Nikdo si nechce ani trochu připustit, že by se od majoritní společnosti mohl nějak lišit. Když už to pak zjistí, většinou s tím chvíli bojuje, než to sám dokáže přijmout.

U mých respondentů se můžeme bohužel setkat s tím, že jejich rodina dosud nepřijala jejich orientaci. **Nejčastěji to bývá otec, který se nemůže smířit s homosexualitou svého syna.**¹¹⁷ Hrdý otec většinou chce mít ze svého syna opravdového muže, když pak zjistí, že jeho synovi se líbí muži, často se stane, že už ho nevidí ve stejném světle. Otec má se svým synem většinou plány, chce aby se mu jeho syn podobal. A když pak zjistí, že jeho syn je úplně jiný, ztrácí o svém synovi iluze. Ale ani matky to neberou mnohdy nejlépe. U matek zase nastává strach z toho, že jejich rod skončí. Nebudou mít vnoučata. I u mých respondentů je vidět, že celá rodina mívá opravdu mnohdy velký problém s tím přijmout tento fakt. U otců je to ale ještě o něco horší.

Homosexualita jako biologický fakt

Existuje mnoho teorií o tom, jak homosexualita vlastně vzniká. Pro mě je nejdůležitější teorie genetická. Tato teorie se dá jako jediná totiž vědecky dokázat. Celou práci také na této teorii stavím. Ostatní teorie jsou podle mě opravdu jen teorie. I když existují i teorie o tom, že se homosexualita může vyskytnout vlivem výchovy, tak tuto teorii nelze nijak vědecky dokázat. Pro mě **je homosexualita prostě biologický fakt, který nelze**

¹¹⁶ Srov. JANOŠOVÁ, P. *Homosexualita v názorech současné společnosti*. s. 20 – 23.

¹¹⁷ Srov. ŠMERGLOVÁ, M. *Mami, tati, nelekejte se! Jsem homosexuál*. Dostupné z: <http://www.bazi.cz/homosexualita/mami-tati-nelekejte-se-jsem-homosexual.html>

vyvrátit. Dokázat to totiž lze již zmiňovaným chromozomem. Výzkum totiž tuto odchylku objevil na mužském chromozomu X, který je pravděpodobně za homosexualitu odpovědný.¹¹⁸ Proto, právě u mužů, je homosexualita opravdu nevyvratitelný biologický fakt. U mužů tak lze dokázat vrozené dispozice.

Důkazem může být i homosexualita u zvířat, u kterých se také vyskytuje.¹¹⁹ I u zvířat tedy můžeme najít homosexuální chování. A můžeme zde najít i partnerské soužití.

I tak výchova dětí ještě stále probíhá tradičně. Už od prvních okamžiků narození se k dítěti přistupuje v rámci jeho pohlaví. A nedivím se sexuálním pedagogům, kteří toto kritizují.¹²⁰ Takto se totiž vytvářejí genderové stereotypy, podle kterých je muž ten silnější a dívka ta hodnější. A pokud chce dnešní společnost odbourat tyto genderové stereotypy, je třeba začít jinou výchovou už od narození. Nestavět výchovu na genderových stereotypech, ale přizpůsobit výchovu potřebám dítěte a ne vlivům společnosti.

První homosexuální vztahy

První homosexuální vztah bývá většinou plný nervozity a plný očekávání. Jedinci zkouší svou orientaci poprvé naplno. Většina respondentů uvádí, že jejich první homosexuální vztahy byly spíše sexuální, že **ve svém prvním vztahu se teprve hledali**.

Pondělíčková tvrdí, že muži mají sklony k tomu, chovat se promiskuitně a to právě proto, že jsou muži. Ale zároveň tvrdí, že homosexuální jedinci si spolu hledají místa k bydlení a navzájem se podporují.¹²¹ To vše se dá říci i o mých respondentech, ale do určitého vývojového období. Když je člověk mladý, tak ještě neví, co vlastně od života čeká, a tak to hledá. Nemá ujasněné své plány, tak se snaží najít někoho, kdo by mu s tím poradil. Většinou si tak jedinci hledají starší partnery. U mých respondentů tomu tak je. Většina jich měla, nebo ještě stále má, partnera staršího. A poté, když našli partnera, který jim vyhovuje, tak všichni plánují se usadit, najít si společné bydlení a žít své životy společně.

Většina mých respondentů chce jednou uzavřít registrované partnerství. Registrované partnerství je v České republice jediná možnost, jak lze svazek lidí

¹¹⁸ Srov. PONDĚLÍČKOVÁ, J. *O homosexualitě a partnerských vztazích*.

¹¹⁹ Srov. BAŠTECKÁ, B. (ed.), *Psychologická encyklopedie – Aplikovaná psychologie*. s. 120.

¹²⁰ Srov. KARSTEN, H. *Ženy – muži. Genderové role, jejich původ a vývoj*. s. 77 – 78.

¹²¹ Srov. PONDĚLÍČKOVÁ, J. *O sexualitě a partnerských vztazích*. s. 153 - 155.

stejného pohlaví potvrdit.¹²² Je určitě dobré, že existuje alespoň tato možnost, jak se homosexuální pár může cítit na stejné úrovni jako pár heterosexuální. Protože i v registrovaném partnerství mají partneři vůči sobě navzájem práva a povinnosti. **A i homosexuální pár má potřebu svůj vztah nějak potvrdit.**¹²³ A není se čemu divit. Tato potřeba je zakořeněna ve všech lidech bez výjimky. A když homosexuál vyrůstá v tradiční heterosexuální rodině, tak je pochopitelné, že chce to samé, co mají jeho rodiče – manželství.

Předsudky v rozdělení genderových rolí

Většina lidí na této planetě si myslí, že homosexuálové mají nějak rozdělené role. Jinými slovy, že někdo je více ženský a někdo více mužský. Toto je opět pouze přežitek naší společnosti. Jelikož v tradiční heterosexuální rodině je maminka a tatínek, kteří mají role jasně genderově rozdělené, tak si většina lidí myslí, že tak to musí nutně být i v homosexuálním partnerství. Lidé vycházejí z představy tradičních rozdělení rolí, kde muž je považován za silného, zručného a odvážného, a pokud tomu tak není, tak už ho společnost odsoudí.¹²⁴ To je ovšem chyba. Můj výzkum prokázal, že **role u homosexuálů genderově nijak rozdělené nejsou. Většinu prací dělají společně. Nebo mají práce rozdělené podle jejich schopností.**

Stejně tak je to i v klasické rodině. Není přeci neobvyklé to, pokud je tatínek kuchař a dobře vaří, tak že doma vaří často. U homosexuálů je to stejné. Když je někdo více zručný na opravy, tak doma opravuje věci, ale pokud je zručnější ve vaření, tak vaří. **Předsudky se v rolích tedy nepotvrzují.** Je to pouze přežitek naší společnosti, která stále rozděluje některé práce na mužské a ženské. A přitom homosexuální pár se snaží žít harmonicky¹²⁵ a ještě navíc musí myslet i na to, jak vyjít se společností.

Homosexuální pár se od těchto stereotypů odpoutává a snaží se najít harmonii v jejich vztahu. Oni vlastně ani nemají na výběr, jako dva muži musí každý z nich najít činnost sobě vlastní, protože nemůžou chtít oba dva dělat stejné věci.

Když se dítě učí nápodobou, jako první napodobuje matku. Jako první se učí výchovu ve své primární rodině. Pro muže je to o to těžší, že se od výchovy matky musí

¹²² *Stručný obsah zákona o registrovaném partnerství.* Dostupné z:

<http://www.glpartnerství.cz/strucne/strucny-obsah-zakona-o-registrovanem-partnerství.html>

¹²³ Srov. FAFEJTA, M. *Úvod do sociologie pohlaví a sexuality.* s. 76 – 77.

¹²⁴ HARNACHOVÁ, M. *Genderové stereotypy.* Dostupné z:

<http://www.socioweb.cz/index.php?disp=temata&shw=352&lst=120>

¹²⁵ Srov. BRZEK, A. *Třetí pohlaví?* s. 83 – 84.

později oprostít a zaměřit se na výchovu otcem. A společnost vyžaduje, aby muž potlačil své femininní chování a choval se ryze mužsky.¹²⁶ Což je téměř nemožné, protože i podle novodobých výzkumů se nikdo na světě nechová pouze maskulinně nebo pouze femininně.¹²⁷ Takže toto chování nemůžeme vyžadovat ani po homosexuálech.

Očekávání od nového vztahu

Stejně jako heterosexuálové jsou i homosexuálové plni očekávání od nového vztahu. **A všichni očekávají od nového vztahu úplně běžné věci.** Všichni chtějí, aby jejich partner byl tolerantní, aby je respektoval. Aby respektoval jejich přání a je samotné. Homosexuální dvojice od sebe navzájem očekává více citový vztah. Vztah více založený na citech, důvěře a vzájemné toleranci.¹²⁸ Není to nic neobvyklého. Toto chtějí všichni lidé bez rozdílu sexuální orientace.

Člověk, pokud není dobrovolný single, chce od života stejnou věc. Všichni chtějí najít partnera takového, který mu bude rozumět, naslouchat jeho přání a tolerovat ho takový, jaký je. A to platí bez výjimky i pro homosexuály. Ani oni nehledají nic jiného, než toho správného partnera.

Pokud není v partnerství respekt a tolerance, nemůže podle mne vztah ani fungovat. Protože tolerance a respekt jsou základními kameny vztahu. Ani já bych nechtěla vztah, ve kterém by mě můj partner nerespektoval. A když takovýto respektující vztah funguje, otevírá se prostor pro osobní růst a kreativitu. Když má člověk pocit spolehnutí se na někoho, může tak svobodně růst, ví, že nebude na všechno sám.¹²⁹

Dominance v partnerství

U většiny mých respondentů se ukázalo, že **dominantnější je starší partner.** Tato dominance se ale neprojevuje nijak rázně. Při rozhovorech vyplynulo, že moc je u nich spíše rozdělená, oni sami si pak uvědomují, kdy je třeba, aby jejich partner projevil svůj

¹²⁶ Srov. PONĚŠICKÝ, J. *Fenomén ženství a mužství. Psychologie ženy a muže, rozdíly a vztahy.* s. 80 – 86.

¹²⁷ Srov. LIPPA, R. *Pohlaví – příroda a výchova.* s. 106 – 107.

¹²⁸ Srov. BRZEK, A. *Třetí pohlaví?* s. 83 – 84.

¹²⁹ Srov. PONĚŠICKÝ, J. *Fenomén ženství a mužství. Psychologie ženy a muže, rozdíly a vztahy.* s. 166.

názor. Není to tak, že by moc byla výhradně v rukou jejich partnera, ale spíše je ta moc opravdu rozvrstvena stejnoměrně. Tak to chodí i v heteronormativní společnosti.

Genderové stereotypy jsou ty, že muž je silnější, zručnější a tudíž i mocnější.¹³⁰ To ale nemůže platit, pokud spolu žijí dva muži. A také neplatí. Dominance je vyvážená tak, jak by to být mělo. Opět to vychází i z rolí. Protože stejně jako role je i dominance rozdělená podle situace. Respondenti pro můj výzkum měli častěji staršího partnera, který se jim snažil věci vysvětlovat, proto odpovědi byly, že dominantnější je partner.

Ve vztahu by neměl mít jeden z partnerů většinu moci na své straně, protože pak se ten druhý partner může cítit omezený a dlouho vztah nevydrží. Může pak dokonce docházet i k něčemu horšímu, může tak docházet k výhrůzkám, nebo násilí. V ideálním vztahu by tedy každý měl mít místo na vyjádření svého názoru. V nejlepším případě by pak každý z partnerů měl cítit podporu od toho druhého a možnost prosadit se navzájem.

Způsoby řešení konfliktů

I ve způsobu řešení konfliktů se u respondentů projevilo, kdo má ve vztahu více moci. Respondenti, kteří uvedli, že je dominantnější jejich partner, pak také uvádějí, že jsou to právě oni, kdo musí přijít s kompromisem, aby se konflikt urovnal. Ale není to důsledek velké moci v rukou jednoho partnera. Odvívá se to spíše od toho, že většina respondentů má starší partnery, než jsou oni sami. Pak také respondenti uvádějí, že jejich partneři jsou více tvrdohlavější, takže i to může být důsledek rozdělení moci. Ne že by jejich partneři nechtěli konflikty řešit, jen jsou více hrdí, než aby šli za partnerem jako první. Ale většinou se jejich konflikty stejně urovnají. Oproti heterosexuálnímu partnerství si opět nemyslím, že by to bylo něco výjimečného. Takto to chodí i v tradičním pojetí partnerství. Jednoduše řečeno, **at' už je konflikt jakýkoliv, s kompromisem přijde vždy ten, kdo má více síly**, bez ohledu na sexuální orientaci.

Krise ve vztahu může nastat kdykoliv, většinou nastává nečekaně a neplánovaně.¹³¹ Konflikty vznikají různě, většinou mají ale krátké trvání. Jsou to většinou jednoduché krize, které vznikají z maličkostí a po nějaké době tyto krize

¹³⁰ HARNACHOVÁ, M. *Genderové stereotypy*. Dostupné z: <http://www.socioweb.cz/index.php?disp=temata&shw=352&lst=120>

¹³¹ Srov. NOVÁK, T. *Manželské a rodinné poradenství*. s. 38 – 39.

většinou uhasnou.¹³² Jak uvádějí i respondenti, tak většinou to jeden z partnerů dlouho nevydrží a po nějaké době přijde s omluvou.

Důležité věci ve vztahu

Lidé se liší v pohledu na to, kdy začíná být vztah vážný. Pro někoho je to, když už spolu začnou dva lidé bydlet, pro někoho je to, když představí svého partnera kamarádům. Na toto téma mají odlišný názor i homosexuálové. Všichni se ale shodují v tom, že **ve vztahu je nesmírně důležitá tolerance**. Všichni chtějí být tolerováni svým partnerem takoví, jací jsou a to platí bez ohledu na to, jaké partnerství vyznáváme. A všichni také touží po jistotě a stabilitě.¹³³ To s tolerancí úzce souvisí, protože stabilní vztah je ten, který je tolerantní.

V pojmu věrnost už tak shodní respondenti nejsou. Pro většinu respondentů je věrnost nesmírně důležitá bez výhrad. Ale objevily se u nich i názory, že považují věrnost za důležitou, ovšem nějakou sexuální aférku odpustit dokáží. Všichni bez výjimky se shodují na tom, že by nikdy neodpustili, kdyby jejich partner měl ještě jiný partnerský vztah. A tyto názory se podle mne opět vyskytují i v majoritní společnosti, tudíž není to věc, která by se dala přiřknout jen partnerům homosexuálům. Nikdo by asi nebyl rád, kdyby se dozvěděl, že jeho partner má ještě někde jinde jiný partnerský vztah.

Majoritní společnost odsuzuje homosexuály za promiskuitní chování. Ale to jsou jen domněnky. V dnešní době je už situace úplně jiná. Homosexuální jedinci se k sobě navzájem hlásí, chtějí spolu bydlet. Celkově se kultura homosexuálních vztahů proměnila.¹³⁴ **Promiskuitní chování se u respondentů nepotvrzuje**. Nikdo z respondentů nemá několik vztahů najednou. A nikdo z nich by takovýto způsob neodpustilo ani svému partnerovi. Všichni chtějí mít jen jeden vztah, jednoho partnera.

Několikrát se u respondentů objevily zálety, ale ani ty nejsou výjimkou u většinové společnosti. I v majoritní společnosti se dá najít spousta lidí, kteří by odpověděli shodně jako moji respondenti, že by dokázali odpustit nějaký zálet, pokud by nešlo o city, ale šlo by čistě jen o sexuální stránku. A přesně to samé se objevuje i u homosexuálů.

¹³² Srov. NOVÁK, T. *Manželství jako trvalý stres*. s. 37.

¹³³ Srov. BRZEK, A. *Třetí pohlaví?* s. 84.

¹³⁴ Srov. PONDĚLÍČKOVÁ, J. *O sexualitě a partnerských vztazích*. s. 153 – 155.

Představy o promiskuitním chování homosexuálů jsou opět jen předsudky naší doby. Celkově se dá tedy říci, že pro společný vztah homosexuálů je důležitá partnerská věrnost, tolerance a také společné plány do budoucna.¹³⁵ Není to nic neobvyklého, je to něco, co se objevuje v jakékoliv společnosti.

Spokojenost s aktuálním vztahem

Se svým současným vztahem jsou spokojeni všichni respondenti. Někteří jsou se svým partnerem krátce, někteří několik let. Všichni si uvědomují, že mají nějaké problémy, ale ty problémy jsou schopni řešit. A všichni ví, že problémy se vyskytují v každém vztahu. Dokud jsou však v tomto partnerském vztahu schopni problémy vyřešit, tak je vše v pořádku. Nikdo neřekl, že by chtěl hledat nějakého jiného partnera, všichni jsou spokojeni s tím, jaké partnera právě mají. Což je úžasné. Když si vezmeme, že spousta lidí je se svými vztahy věčně nespokojena a hledá ve vztazích i drobné chyby. Homosexuálové si uvědomují, že tolik možností nemají, a i když přiznávají, že by jejich vztah mohl vypadat lépe, jsou se svými vztahy spokojeni a jiný by ani nechtěli.

Ke spokojenosti vztahu přispívá i to, že se homosexuálové snaží najít vždy nějaký pozitivní přístup k nastalé situaci, snaží se za vším hledat pozitiva. Ve vztahu jsou si pak rovni.¹³⁶ Když pak oba pohlíží na vztah pozitivně a navzájem z rovnocenné pozice, nelze moc chtít něco jiného. Vždyť toto je téměř ideální.

Plánování budoucnosti

Všichni lidé mají nějakou vizi o své budoucnosti. Pro někoho jsou budoucí plány například najít si dobré zaměstnání, pro někoho to může být například jen se dobře najíst. Ale všichni nějaké plány do budoucnosti máme. Já jsem v tomto výzkumu zjišťovala budoucí plány mých respondentů. Hlavně jsem se zaměřila na registrované partnerství a děti. Někteří mají ale celkem jasnou představu o tom, jak si děti pořídit. Jeden respondent dokonce uvedl, že je domluvený se svojí kamarádkou, která až bude mít své děti, tak porodí dítě jemu. Sama nevím, jak si to představuje, ovšem nemá v tom

¹³⁵ Srov. KATRŇÁK, T. (eds.) *Na prahu dospělosti. Partnerství, sex a životní představy mladých v současné české společnosti.* s. 48 – 50.

¹³⁶ Srov. BAŠTECKÁ, B. (ed.) *Psychologická encyklopedie – Aplikovaná psychologie.* s. 206.

jasno ani on sám. Někteří zase čekají, jestli by se v naší republice mohla uzákonit legální adopce homosexuálů.

Dnes je adopce homosexuálního páru ještě stále zakázaná.¹³⁷ Důvod, proč adopce není možná je ten, že společnost se snaží zajistit dítěti rodinu, která by odpovídala většinovým standardům.¹³⁸ Můj názor je takový, že je mnohem lepší, když dítě vyrůstá v takovéto rodině, než v žádné. A názory, že se tak dítě bude učit homosexualitě od svých rodičů, jsou pouze předsudky. Ohrožením pro dítě je spíše homofobní postoj společnosti.¹³⁹

Dítě, když se narodí, tak je mu jeho pohlaví dáno a už někdy od školky, kde se setkává s vrstevníky, si své pohlaví plně uvědomuje a podle něj se také chová. Na dítě nemá tak vliv pouze jeho rodič, ale také okolí, se kterým se setkává.¹⁴⁰ Dítě se sice identifikuje se svým rodičem, ale sexuální role je dána na základě jeho pohlaví.¹⁴¹ A také, jak už jsem zmiňovala, homosexualita je věc vrozená, takže není možné, aby se jí děti naučili. Ano, děti mohou přejímat gesta a mimiku svých rodičů, ovšem nelze přejmout i jejich sexuální orientaci. **Homosexuální rodiče dokáží dát dítěti úplně stejnou lásku, jako rodiče heterosexuální.** Naopak, mnohdy si myslím, že ještě větší. **Pro homosexuální pár je dítě jako požehnání.** Je to pro ně něco, co si moc přáli a se svým partnerem ho mít přirozenou cestou nemohli. Takže pokud homosexuální pár adoptuje dítě, je pro něj vším.

Všichni respondenti chtějí registrované partnerství. Všichni o něm uvažují, nebo někdy uvažovali. Jeden respondent dokonce už registrované partnerství uzavřel. Toto je opět pěkný příklad toho, že se vlastně homosexuální dvojice vůbec neliší od dvojice heterosexuální. Všichni lidé, bez ohledu na jejich orientaci, chtějí stejné věci. Všichni si chtějí zajistit stabilní a fungující vztah. Většina z nás si také přeje rodinu a pokračování našeho rodu. To není výjimkou ani u homosexuální dvojice. Bohužel adopce homosexuálů u nás ještě uzákoněná není. Takže **jediná možnost, jak může mít homosexuál dítě je ta, že zplodil dítě ještě před svým coming outem,** nebo cíleně po coming outu. Zdá se, že dnešní společnost vcelku dobře přijímá, pokud o dítě pečují dvě ženy, ale vůbec nepřijímá, pokud o dítě pečují dva muži.¹⁴² Když ještě vezmeme v potaz

¹³⁷ *Stručný obsah zákona o registrovaném partnerství.* Dostupné z:

<http://www.gpartnerstvi.cz/strucny-obsah-zakona-o-registrovanem-partnerstvi.html>

¹³⁸ Srov. GJURIČOVÁ, Š. *Rodinná terapie. Systemické a narativní přístupy.* s. 96.

¹³⁹ Tamtéž, s. 96.

¹⁴⁰ Srov. LANGMEIER, J., KREJČÍŘOVÁ, D. *Vývojová psychologie.* s. 220.

¹⁴¹ Srov. WEISS, P. *Sexuální deviace. Klasifikace, diagnostika a léčba.* s. 158.

¹⁴² Srov. GJURIČOVÁ, Š. *Rodinná terapie. Systemické a narativní přístupy.* s. 96.

to, že žena má na výběr, koho uvede jako otce při porodu, bez ohledu na genetiku, je pro homosexuální muže někdy opravdu téměř nemožné mít své dítě.

Možnosti seznamování ve Strakonících

Co se týče seznamování ve Strakonících, tak v tomto městě je to, podle slov respondentů, téměř nemožné. Při rozhovoru s respondenty mi došlo, jak to mají v našem městě těžké. **Toto město ještě není připraveno na homosexuální páry.** Všichni respondenti tvrdí, že ve Strakonících se spíše neprojevují. Město je pro homosexuály nepřipravené, není zde žádný klub, kde by se mohli volně sdružovat a je tak malé, že nezajišťuje diskrétnost. Sama jsem zkoušela prozkoumat internet, kde je nejbližší nějaký klub, nebo pravidelné akce pro homosexuály. A nejbližší od Strakoníc jsou to opravdu České Budějovice.

Nejnámější je v Českých Budějovicích klub Velbloud, kde se jednou za měsíc koná setkávání homosexuálů. Proto **všichni moji respondenti jezdí za zábavou jinam.** Většina jich jezdí právě do Českých Budějovic a Prahy. V těchto městech je zaručena větší diskrétnost a nehrozí tam takové odmítnutí ze strany společnosti. Tam je společnost na homosexuály připravená. A kluby představují také značnou míru anonymity. Hrají při seznamování tak důležitou roli.¹⁴³

Další možností k seznámení je pak internet. K tomu se respondenti často uchýlili v době, kdy byli mladší a neměli ještě stálé partnery. Všichni, co zmínili internet, zmínili také internetové stránky www.iboys.cz. Po rozhovorech s respondenty jsem sama z vlastní zvědavosti zkusila tyto internetové stránky prozkoumat a zjistila jsem, že je na nich spousta užitečných rad pro homosexuály a dokonce i nějaké akce, které se konají různě po republice. Je to určitě velmi užitečné, protože když nějaký mladý člověk neví, co se s ním děje, najde tak oporu alespoň na internetu. Určitě se dá tak udělat i coming out. A hlavně se zde lidé setkávají s pochopením.

Důležitá věc při prvním kontaktu.

Téměř pro všechny respondenty **při prvním kontaktu je důležitý vzhled.** Asi jako pro všechny. Všechny lidi na tom druhém jako první upoutá vzhled. Člověk se neotočí za

¹⁴³ Srov. KATRŇÁK, T. (eds.) *Na prahu dospělosti. Partnerství, sex a životní představy mladých v současné české společnosti.* s. 56 – 62.

někým, kdo vyloženě není jeho typ. Fyzické znaky jsou při prvním kontaktu to, co člověka na první pohled zaujme. Takže ani tyto odpovědi mě nijak nepřekvapily. Jsou stejné asi jako u většiny lidí. Jen mě velice potěšilo, že moji respondenti odpovídali pravdivě. Ne všichni lidé jsou totiž schopni toto přiznat.

Podoba ideálního vztahu

Všichni máme představu o tom, jak asi by měl vypadat náš ideální vztah. Jinak řečeno, všichni máme vysněný vztah. K partnerovi nás většinou přitahuje něco na jeho osobnosti, něco na jeho charakteru. Charakter je základem partnerského vztahu.¹⁴⁴ A ani u homosexuálů, žijících v partnerství, to není jinak. A i oni chtějí věci, které chce majoritně zaměřená společnost. **I homosexuálové chtějí být respektováni, chtějí mít harmonický vztah.** Někteří dokonce odpověděli, že svůj ideální vztah prožívají. Takže i toto se shoduje s majoritní společností. Představy společnosti o tom, že homosexuálové prožívají jen sexuální vztahy, se tudíž nepotvrdily.

Oddanost osobnímu růstu, emocionální otevřenost, poctivost, dospělost a zodpovědnost, vysoká sebeúcta a pozitivní přístup k životu.¹⁴⁵ To všechno chtějí homosexuálové od vztahu také, v rozhovorech to tak vyplynulo. Z respondentů bylo cítit, že chtějí přesně ty samé věci, i když je tak stejně nepojmenovali.

Co dělat, aby vztah vydržel

Pro udržení partnerského vztahu je třeba vztah také budovat. Nejde jen tak sedět a čekat, že se vše samo vyřeší. Jako nejdůležitější pro udržení vztahu vidí respondenti většinou obyčejné věci. Touží věci dělat společně, svého partnera něčím těšit a hlavně chtějí vztah časem vždy posouvat někam dál. **Nejde totiž udržet vztah, který stojí jen na jednom místě a nikam nesměřuje.** Pro většinu z nás je důležité, když vidíme, že vztah má budoucnost, že směřujeme stále někam kupředu, nestojíme jen na jednom místě. To je důležité, protože když to tak není, vztah i partner nás časem asi omrzí a nebude nás už takový vztah těšit. A každý máme recept na to, jak vztah udržet jiný, ale všichni nějaký máme.¹⁴⁶

¹⁴⁴ Srov. DE ANGELIS, B. *Tajemství partnerství*. s. 309 – 310.

¹⁴⁵ Tamtéž, s. 309 – 325.

¹⁴⁶ Srov. PELTOVÁ, N. *Umění komunikovat*. s. 35 – 39.

Celkové vyhodnocení výsledků týkajících se partnerství

Z výzkumu vyplývá, že celkově není rozdíl mezi homosexuálním a heterosexuálním partnerstvím. Oba dva druhy soužití nesou s sebou stejné problémy a oba dva druhy vycházejí ze stejných aspektů. Při faktu, že všichni homosexuálové jsou vychováni v tradiční heterosexuální rodině a žijí v heteronormativní společnosti, nelze ani dojít k jiným závěrům.

Ve svém prvním vztahu se většina homosexuálů teprve hledá. Většinou prožívají tyto vztahy v době, kdy teprve objevili svoji orientaci a zkouší tak nové možnosti. Po nějaké době se jejich rozporuplné pocity ustálí a začínají si hledat stabilní partnery.

Role u homosexuálního partnerství jsou rozdělené podle situace, nebo podle schopností partnerů. Předsudky, které napovídaly, že homosexuální páry mají přesně rozdělené mužské a ženské role, se nepotvrzují.

I homosexuálně orientovaný jedinec má při seznámení standardní očekávání. Od partnera očekává především respekt a toleranci. Ani toto, se dle mého názoru, neliší nijak od majoritní společnosti.

Ve vztahu bývá dominantnější starší partner. Starší partner se většinou chopí dominance a vede druhého partnera. Není to ale dominance v tom smyslu, že by druhý partner neměl žádnou moc. Vztah je spíše vyvážený. Pokud jde ale o důležitá rozhodnutí, většinou je dělá starší partner.

Konflikty homosexuální partneři řeší domluvou. Většinou je to ten partner, který je více podřízený, který jako první jde konflikt urovnat.

Promiskuitní chování partnerů se nepotvrzuje. Někteří respondenti sice odpouštějí zálety svých partnerů, ale nikdo by nikdy neodpustil, kdyby jeho partner měl ještě jiný vztah.

Se svým současným partnerem jsou spokojeni všichni respondenti. Všichni si uvědomují své chyby, i chyby svého partnera, ale je pro ně mnohem důležitější to, že dohromady jim to funguje a svého partnera by nevyměnili.

Všichni mají svoji vizi budoucnosti. I homosexuální partneři chtějí stejné věci, jako heterosexuální partneři. Chtějí svatbu, děti, dům. Dětem dokáží dát stejnou lásku, jako partneři heterosexuální.

Ve Strakonících místa k seznamování nejsou. Všichni respondenti se jezdí seznamovat do jiných měst nebo se seznamují na internetu. Strakonice nejsou na veřejné projevy homosexuálního partnerství připravené.

Pro všechny je při prvním kontaktu důležitý vzhled. Až po zhodnocení vzhledu si respondenti všímají i jiných znaků. Fyzické znaky jsou první, které člověka zaujmou, není to výjimkou ani u heteronormativní společnosti.

Ideální homosexuální vztah je takový, který je harmonický. Většina respondentů svůj ideální vztah právě prožívá. Všichni chtějí vztah takový, ve kterém budou respektováni a tolerováni.

Pro udržení vztahu je důležité, aby vztah nezůstal pouze na jednom místě, ale aby bylo stále kam vztah posouvat.

ZÁVĚR

Tuto práci jsem psala s velkým zaujetím. Komunikace s respondenty byla někdy obtížná, především pro intimnost a hloubku tématu. Snažila jsem se do jejich problémů vcítit a musím konstatovat, že jednoduché to ve svém životě nemají. Někteří se museli vzdát úplně všeho, aby mohli být se svým partnerem. Rozhovory s respondenty byly příjemné. Respondenti byli velice sdílní, na některé okruhy se jim odpovídat moc nechtělo, protože okruhy vedly k jejich prvnímu hlubšímu zamyšlení nad tímto tématem.

Při zpracování teoretické části jsem se potýkala s jedním velkým problémem. S nedostatkem literatury. O homosexualitě se sice mluví, ale o homosexuálním partnerství už se nemluví vůbec. Veškerá literatura, týkající se partnerství homosexuálů, je pouze zákon o registrovaném partnerství. Ale o tom, jak homosexuální partnerství vypadá, není psáno téměř nikde.

Cílem mé práce bylo zmapovat problematiku homosexuálního partnerství. S jakými těžkostmi se homosexuálové potýkali na začátku zjištění své orientace a jestli se někdy pokusili mít vztah s dívkou, jak se s jejich zaměřením vyrovnala rodina, jak vypadal jejich první vážný vztah, jestli mají v partnerství rozdělené role, jestli je v jejich vztahu někdo dominantnější a proč, jak obvykle řeší konflikty ve vztahu, jaké mají plány do budoucnosti, jak se běžně seznamují a jestli mají nějaký ideál vztahu i partnera. Výzkum jsem provedla ve Strakonících.

Cíl mé práce se podařilo naplnit. Zjistila jsem, že při zjištění své orientace je pro homosexuály nejtěžší se vyrovnat s tlakem společnosti. Společnost klade na lidi určité požadavky a homosexuálové do nich nezapadají, proto jejich coming out často probíhá spíše přes jejich přátele, než přes rodinu. Často se i pokoušejí o vztah s dívkou, nikdy ale u tohoto vztahu nevydrží. Rodina se s homosexualitou syna vyrovnává velmi těžko. Někdy se ale rodině podaří s tím vyrovnat, když má syn vážný vztah. První vážné vztahy bývají často plné rozpaků, často respondenti uváděli, že v prvních vztazích začínají poprvé naplno zkoušet svoji orientaci. Role v partnerství homosexuálů jsou rozdělné podle situace. Nenaplnují se tak předsudky společnosti, která zastává názor, že homosexuální pár musí mít nějak rozdělené role na mužské a ženské. I s dominancí je to podobné. Dominance je většinou vyvážená, a pokud je někdo ve vztahu dominantnější, je to starší partner. Z toho vyplývají i způsoby řešení konfliktů. Ty většinou řeší naopak

mladší partner, který se snaží konflikt urovnat jako první. I budoucnost si homosexuálové nepředstavují jinak, než heteronormativní společnost, ve které vyrůstali. Chtějí rodinu, děti, svatbu. Seznamování ve Strakonících je velmi obtížné. Podmínky pro seznámení nejsou v tomto městě pro homosexuály optimální. Chybí tu pro ně kluby, a ani lidé je nevnímají pozitivně. Proto všichni jezdí za zábavou jinam. Nejčastěji jsou to České Budějovice a Praha. V těchto větších městech je zajištěna větší diskrétnost. Také homosexuálové mají nějakou představu ideálního partnera a vztahu. Je to hlavně harmonický vztah a respektující partner.

Pro výzkum jsem použila kvalitativní výzkum pomocí polostrukturovaných rozhovorů. Použila jsem metodu Snowball sampling. Jelikož se mi podařilo prozkoumat, jak problematika vypadá ve Strakonících, určitě by stálo za to, dále prozkoumat tuto problematiku celorepublikově, třeba naopak kvantitativním výzkumem. Já jsem se zaměřila na důkladné zpracování jednoho města, tudíž kvalitativně.

Má práce proto může sloužit jako výstup pro další hlubší zkoumání této problematiky. Přínosem mé práce může být především hlubší prozkoumání problematiky spojené s homosexuálním partnerstvím. Je to problematika, kterou nikdo nerozpracovává. Tudíž má práce může nabídnout větší a podrobnější pohled na toto téma. Nikdo v majoritní společnosti si přesně nedokáže představit, jak homosexuální partnerství probíhá, ale většina lidí má v sobě zakořeněné nějaké předsudky. A má práce nabízí pohled na tyto předsudky a snaží se je buď vyvrátit, nebo potvrdit. Proto může být inspirací a oporou pro další průzkum.

Seznam použité literatury

Monografie

- BADINTEROVÁ, E. XY. *O mužské identitě*. 1. vydání. Praha: Paseka, 2005. 272 s. ISBN 80-7185-727-0.
- BAŠTECKÁ, B. (ed.) *Psychologická encyklopedie. Aplikovaná psychologie*. 1. vydání. Praha: Portál, 2009. 520 s. ISBN 978-80-7367-470-0.
- BRZEK, A. *Třetí pohlaví?* Praha: Scientia Medica, 1992. 128 s. ISBN 80-85526-03-4.
- DE ANGELIS, B. *Tajemství partnerství*. Praha: Eminent, 2003. 416 s. ISBN 80-7281-139-8.
- FAFEJTA, M. *Úvod do sociologie pohlaví a sexuality*. Věrovany: Nakladatelství Jana Piszkiwicz, 2004. 159 s. ISBN 80-86768-06-6.
- GJURIČOVÁ, Š. *Rodinná terapie. Systemické a narativní přístupy*. 1. vydání. Praha: Grada publishing, 2003. 184 s. ISBN 80-247-0415-3.
- HARGAŠOVÁ, M., NOVÁK, T. *Předmanželské poradenství*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing, 2007. 144 s. ISBN 978-80-247-1730-2.
- JANOŠOVÁ, P. *Homosexualita v názorech současné společnosti*. 1. vydání. Praha: Karolinum, 2000. 218 s. ISBN 80-7184-954-5.
- KARSTEN, H. *Ženy – muži. Genderové role, jejich původ a vývoj*. 1. vydání. Praha: Portál, 2006. 184 s. ISBN 80-7367-145-X.
- KATRŇÁK, T. (eds.). *Na prahu dospělosti. Partnerství, sex a životní představy mladých v současné české společnosti*. 1. vydání. Praha: Dokořán, 2010. 222 s. ISBN 978-80-7363-352-3.
- LAGARD SMITH, F. *Hnutí homosexuálů. Boj za lidská práva nebo propaganda?* 1. vydání. Praha: Harvest House Publishing, 2004. 182 s. ISBN nevedeno.
- LANGMEIER, J., KREJČÍŘOVÁ D. *Vývojová psychologie*. 2. vydání. Praha: Grada publishing, 2006. 368 s. ISBN 80-247-1284-9.
- LIPPA, R. *Pohlaví – příroda a výchova*. 1. vydání. Praha: Academia, 2009. 432 s. ISBN 978-80-200-1719-2.
- MOŽNÝ, I. *Sociologie rodiny*. 1. vydání. Praha: Sociologické nakladatelství, 1999. 251 s. ISBN 80-85850-75-3.

- NOVÁK, T. *Manželské a rodinné poradenství*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing, 2006. 108 s. ISBN 80-247-1316-0.
- NOVÁK, T. *Manželství jako trvalý stres*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing, 2010. 168 s. ISBN 978-80-247-2799-8.
- PELTOVÁ, N. *Umění komunikovat*. 2. vydání. Praha: Advent – Orion s.r.o., 2002. 205 s. ISBN 80-7172-804-7.
- PONDĚLÍČKOVÁ, J. *O sexualitě a partnerských vztazích*. 1. vydání. Praha: Galén, 2005. 196 s. ISBN 80-7262-323-0.
- PONĚŠICKÝ, J. *Fenomén ženství a mužství. Psychologie ženy a muže, rozdíly a vztahy*. Praha: Triton, 2003. 204 s. ISBN 80-7254-350-4.
- ROTTER, H. *Sexualita a křesťanská morálka*. Praha: Vyšehrad, 2003. 128 s. ISBN 80-7021-669-7.
- SOBOTKOVÁ, I. *Psychologie rodiny*. 1. vydání. Praha: Portál, 2001. 176 s. ISBN 80-7178-559-8.
- ŠAMÁNKOVÁ, D., NOVÁK, T. *Pravda a lež v partnerství*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing, 2007. 144 s. ISBN 978-80-247-1846-0.
- UZEL, R. *Mýty a pověry v sexu*. 1. vydání. Praha: Práce, 1990. 160 s. ISBN 80-208-0936-8.
- WEISS, P. *Sexuální deviace. Klasifikace, diagnostika a léčba*. 1. vydání. Praha: Portál, 2002. 360 s. ISBN 80-7178-634-9.

Zahraníční monografie

- BASS, E., KAUFMAN, K. *Láska je láska. Knižka pre lesbickú, gejskú a bisexuálnu mládež a jej spojencov*. 1. vydání. Bratislava: Aspekt, 2003. 272 s. ISBN 80-85549-40-9.
- JOJÁRT, P. *Triangel: homosexualita-spoločnosť-politika. Gejské a lesbické rodiny na prahu 21. storočia*. 1. vydání. Bratislava: Prvé lesbické združenie Miseion, 2007. 152 s. ISBN 978-80-969704-9-0.
- JUBILAN, B. *Biopsychology 98/99*. 4. edition. United States of America: Dushkin/McGraw-Hill, 1998. 261 s. ISBN 0-697-39130-2.
- SHAINBERG, B. *Dimensions of human sexuality*. 4. edition. United States of America: WCB/McGraw-Hill, 1994. 672 s. ISBN 0-697-12602.1.

Internetové zdroje

- HARNACHOVÁ, M. *Genderové stereotypy* [online]. Socioweb, 3. 6.2010, © 2005 [cit. 2012-02-20]. Dostupné z:
<http://www.socioweb.cz/index.php?disp=temata&shw=352&lst=120>
- JILEK, J. *Sebeúcta a její smysl*. [online]. © 1999 - 2012 [cit. 2012-03-13]. ISSN 1214-1267. Dostupné z:
http://www.abclinuxu.cz/blog/Strider_BSD_koutek/2010/5/sebeucta-a-jeji-smysl
- PANORAMA, M. *Homosexuálové v říši zvířat* [online]. Bazi, © 1998 - 2012 [cit. 2012-02-08]. Dostupné z: <http://www.bazi.cz/zajimavosti/homosexualove-v-risi-zvirat.html>
- ŠMERGLOVÁ, M. *Mami, tati, nelekejte se! Jsem homosexuál!*. Bazi [online]. ©1998 - 2012 [cit. 2012-01-11]. Dostupné z: <http://www.bazi.cz/homosexualita/mami-tati-nelekejte-se-jsem-homosexual.html>
- Léčení homosexuality*. 004 [online]. 18. 7. 2005, © 2001 - 2012 [cit. 2012-02-16]. ISSN 1214-4452. Dostupné z: <http://www.004.cz/leceni-homosexuality>
- Je ideální partner skutečně to, co chceme?* [online]. Psychologie - jak na ni, 20. 12. 2008, © 2010 [cit. 2012-01-23]. Dostupné z:
<http://psychologie.webnode.cz/news/je-idealni-partner-skutecne-to-co-chceme/>
- Narozen jako gay?* [online]. Fifty, 16. 11. 2010, © 2005 - 2012 [cit. 2012-03-09]. Dostupné z: <http://www.fiftyfifty.cz/Narozen-jako-gay-8627196.php>
- Sociální struktura gay komunity* [online]. Gay iniciativa [cit. 2012-01-28]. Dostupné z: <http://gay.iniciativa.cz/www/index.php?page=clanek&id=38>
- Stručný obsah zákona o registrovaném partnerství* [online]. GL Partnerství, 2006, © 2003 – 2012 [cit. 2012-01-23]. Dostupné z:
<http://www.glpartnerstvi.cz/strucne/strucny-obsah-zakona-o-registrovanem-partnerstvi.html>
- Tak kdo bude tatínek a kdo maminka?* [online]. 004, 2. 1. 2012, © 2001 - 2012 [cit. 2012-03-10]. Dostupné z: <http://www.004.cz/tak-kdo-bude-tatinek-a-kdo-maminka>

Zahraniční internetové zdroje

Partnership [online]. Dictionary.com, © 2005 [cit. 2012-03-18]. Dostupné z:
<http://dictionary.reference.com/browse/partnership>

Seznam zkratek

AIDS	- Acquired Immune Deficiency Syndrome – „Syndrom získaného selhání Imunity“
č.	-Číslo
HIV	-Human Immunodeficiency Virus – „Virus lidské imunitní nedostatečnosti“
LSD	- Diethylamid kyseliny lysergové – „Psychedelická droga“
Např.	- Například
R	- Respondent

Seznam příloh

- Příloha I - Okruhy otázek do rozhovorů
- Příloha II - Závěrečná tabulka výzkumu

Přílohy

Příloha I

1. Věk respondentů.
2. Doba homosexuality, zjištění. Vztah s dívkou.
3. Rodina – přijala nebo nepřijala homosexualitu.
4. První vztah a jeho specifika.
5. Rozdělení rolí.
6. Očekávané chování partnera.
7. Kdo je více dominantní.
8. Řešení konfliktů ve vztahu.
9. Odkdy je vztah vážný (věrnost, tolerance).
10. Spokojenost se současným vztahem.
11. Plány do budoucnosti – registrované partnerství, děti.
12. Seznamování.
13. Co je důležité při prvním kontaktu.
14. Ideální vztah.
15. Ideální partner.
16. Klasický vztah.
17. Co dělat pro to, aby se vztah udržel.

Příloha II

Tabulka č. 18 Závěrečná tabulka výzkumu

	R1	R2	R3	R4	R5	R6	R7	R8
Věk	20	24	24	27	28	26	30	23
Doba homosexuality v letech od	15	15	22	18	23	15	20	15
Rodina o zamření ví / neví, způsob přijetí	Ví, nemá s tím problém.	Ví, ještě se s tím nevyrovnali.	Neví, obavy ze zavrnutí.	Ví to matka a sestra, otčím a otec by to neunesli.	Ví, přijala to špatně.	Ví, už to přijali.	Ví, nepřijala to dobře.	Ví to matka, nejprve přijala, později už ne.
První vztah – kdy a čím byl specifický	Na VŠ v 19 letech	Dodnes.	Dodnes.	Ve 23 letech, první přiznaný.	Dodnes.	Dodnes.	Ve 20 letech, pak náhodné vztahy.	Ve 20 letech, byl naivní.
Rozdělení rolí	Podle schopností.	Podle situace.	Podle situace.	Rozdělené nejsou.	Podle schopností.	Podle práce a času.	Podle schopností.	Podle schopností.
Očekávání od partnera	Tolerance.	Respekt, důvěra.	Rovnocennost.	Tolerance, respekt.	Humor, společenská.	Respekt, spolupráce.	Podpora ve studiu, zaměstnání, věrnost.	Předem raději nic neočekávám.
Dominantnější je	Partner.	Partner.	Partner.	Vyvážené.	Já. Partner je mladší.	Vyvážené.	Partner.	Partner.
Konflikty a způsob jejich řešení	O problémech hovoříme.	Potřebujeme čas, abychom si to sami srovnali.	Dlouho se nehádáme, jdu to urovnat.	Hádka, a pak to vyšumí.	Přijmu kritiku až po tom, co si to srovnám.	Snažíme se najít kompromis.	Já musím ustoupit.	Snažím se to hned hodit za hlavu.
Vážný vztah (věrnost a tolerance)	Vztah musí mít základy. Tolerance a věrnost ano.	Musí být důvěra a tolerance. Odstupím sexuální zálet.	Tolerance ano. Odstupím sexuální zálet, ale ne vztah.	Začneme spolu bydlet. Tolerance ano. Odstupím zálet.	Představím ho matce. Tolerance a věrnost ano.	Představím ho rodině. Tolerance a věrnost ano.	Společné plány. Tolerance a věrnost ano.	Věrnost a tolerance.
Spokojenost se současným vztahem	Lepší než být sám.	Výtky ano, ale spokojenost.	Vyhovuje.	Zatím spokojený.	Spokojený.	Spokojený.	Kolize jsou všude, ale jsem spokojený.	Spokojený. Musel jsem se všeho vzdát.

Budoucnost a její plánování	Bydlení už je. Registrace a děti ano.	Bydlení a registrace ano. Děti ne.	Bydlení ano. Registrace a děti nevím.	Registrace ano. Děti ne.	Bydlení, registrace a děti ano.	Bydlení a registrace už je. Děti ano.	Bydlení už je. Registrace a děti ne.	Bydlení ano. Registrace a děti nevím.
Místa k seznámení	České Budějovice, internet.	České Budějovice, internet.	České Budějovice, diskotéky.	Společenské akce, plesy, přehlídky mimo Strakonice.	Praha, koncerty.	Praha, internet.	Gay kluby v Praze, České Budějovice.	Internet.
Při prvním kontaktu je důležité	Vzhled.	Vzhled.	Vzhled.	Vzhled.	Vzhled.	Vzájemné sympatie.	Vzhled.	Jiskra v očích.
Ideální vztah je takový, kde je	Teď mám.	Kde je tolerance a respekt.	Porozumění a akce.	Tolerance a harmonie.	Harmonický a bez zbytečných konfliktů.	Teď mám. Chceme od života stejné věci.	Společné plány do budoucna a bez dominance.	Jako ten náš, ale bez nervozity.
Ideální partner je ten, který je	Upřímný, jinak jako ten můj.	Společenský a tolerantní.	Dominantní, tolerantní.	Nezávislý, samostatný, bez láskyplných projevů na veřejnosti.	Pečlivý, pozorný, inteligentní.	Upřímný, společenský, inteligentní.	Nezávislý, společenský, vyrovnaný.	Spolehlivý, věrný, s humorem a nadhledem.
Klasický vztah jsem zažíval	Sexuální.	Omezovaný.	Tohle je můj první vztah.	Nesamostatný a podřizující se partner.	Tohle je můj první a ideální vztah.	Tohle je první vztah a je ideální.	Nevyrovnaný a výbušný partner. Jinak jako ten ideální.	Žijeme spolu jako obyčejní lidé.
Pro udržení vztahu je důležité	Vždy jít kupředu.	Respektovat názory partnera.	Dávat partnerovi volnost.	Při konfliktu trochu vyhovět požadavkům partnera.	Dělat to, co má partner rád.	Dělat věci spolu.	Dělat věci spolu.	Snažit se partnera rozveselit a mít vždy co dělat.

Zdroj: vlastní výzkum

Abstrakt

Obstová, P.: *Sociálně - psychologické aspekty gay partnerství*. České Budějovice 2012. Diplomová práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Teologická fakulta. Katedra praktické teologie. Vedoucí práce M. Elichová.

Klíčové pojmy: Postoje společnosti, vznik homosexuality, partnerství gayů, rodinné fungování gayů, vývojová psychologie.

Práce zpracovává problematiku spojenou s homosexuálním partnerstvím. Práce má dvě části. Teoretická část se snaží na problém dívat pouze z literatury. Snaží se ukázat, jaké postoje má na homosexualitu většinová společnost, jaké jsou teorie vzniku homosexuality, jak vypadá homosexuální partnerství, jak vypadá rodinné fungování, s jakými těžkostmi se homosexuální pár potýká a jaká jsou hlediska vývojové psychologie.

Výzkumná část se opírá o část teoretickou a snaží se zmapovat problematiku do hloubky. Je zaměřena už na konkrétní skupinu a to jsou homosexuální muži ve věku od 20 do 30 let, žijící ve Strakonících a momentálně v partnerství. Výzkum je kvalitativní pomocí polostrukturovaných rozhovorů. Pro výzkum je použita metoda Snowball sampling.

Abstract

Social - psychological aspects of gay partnership

Key words: The attitudes of society, the emergence of homosexuality, gay partnership, gay family functioning, developmental psychology.

The Thesis deals with problems associated with homosexual partnership. It has two parts. The theoretical part trying to look at the problem only from the literature. It tries to show how attitudes to homosexuality is the majority society, what are the theories of homosexuality, looks like homosexual partnership, looks as family functioning, with the challenge it faces a gay couple and what are the terms of developmental psychology.

The research part is based on theoretical and tries to map the issues in depth. It has focused on a specific group and they are gay man aged 20 to 30 years old, living in Strakonice and is currently in partnership. The research is using qualitative semi structured interviews. For the research method is used Snowball sampling.